

Møte i Omsetningsrådet

mandag 22 juni 2026, 10:00 - 10:55

hos Landbruksdirektoratet

Deltakere

Styremedlemmer

Björg Tørresdal, Ann Lisbet Brathaug, Bjørn Ole Juul-Hansen, Gaute Lenvik, Jens Lippestad, Vidar Olsen, Rolf Øyvind Thune, Tor Jacob Solberg, Ann Elise Hildebrandt (vara for Anne Berit Aker Hansen), Johan Narum, Bjørn Gimming

Fraværende: Anne Berit Aker Hansen

Landbruksdirektoratet

Mari Vengnes, Knut Berg, Hege Heiberg, Ellen Karin Solevåg, Ida Louise Bjonness, Kari Helen Telfer, Hans Peder Hvide Bang, Jannicke Jensen Myhre, Sander Mardal, Sissel Olsen

Møteprotokoll

45/26

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Beskrivelse

Saksdokumentene er gjort tilgjengelig i styreportalen Admincontrol.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

46/26

Orientering om protokoll fra forrige møte

Beskrivelse

Protokollen fra møtet 18. mai 2026 er elektronisk signert av samtlige møtedeltakere i rådet.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet tar signert protokoll fra møtet 18. mai 2026 til orientering.

 Protokoll_Møte i Omsetningsrådet_180526.pdf

47/26

Orientering om markedssituasjonen

Beskrivelse

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

• Korn	Jens Lippestad
• Kjøtt og egg	Johan Narum
• Melk	Rolf Øyvind Thune

Presentasjonene er lagt ut i styreportalen Admincontrol.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

48/26

Kjøtt - Satser for reguleringslagring 1. halvår 2026

Beskrivelse

Nortura SA foreslår satser for reguleringslagring av kjøtt for første halvår 2026.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet fastsetter følgende beløp og satser for reguleringslagring av kjøtt for første halvår 2026:

Pallehold	2 611 124 kroner
Innfrysing, helt slakt	
Innfrysing	144,7 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene for helt slakt	101,5 øre per kg
Emballering	73,1 øre per kg
Svinn 1,1%	64,2 øre per kg
<i>Sum</i>	<i>383,5 øre per kg</i>
Innfrysing, skåret vare	
Håndteringskostnader ved fryseriene for skåret vare	63,4 øre per kg
Svinn 0,1%	4,4 øre per kg
<i>Sum</i>	<i>67,8 øre per kg</i>
Overføring mellom fryselager	
Håndteringskostnader ved fryseriene for helt slakt	101,5 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene for skåret vare	63,4 øre per kg
Fryselagring	63,2 øre per kg

 Sak 048-26 - Innstilling - Kjøtt - Satser for reguleringslagring 1. halvår 2026.pdf

 Sak 048-26 - Vedlegg 1 - Forslag satser reguleringslagring kjøtt 1. halvår 2026.pdf

49/26

Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 1. halvår 2026

Beskrivelse

Nortura SA foreslår satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter for første halvår 2026.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Det fastsettes følgende satser for markedsregulering av egg for første halvår 2026:

Reguleringstiltak og varegruppe

Satser i øre per kg 1. halvår 2026

Kjølelagring per uke

Egg	22,0 øre per kg
Heleggpulver	27,2 øre per kg

Fryselagring per måned

Heleggmasse	37,3 øre per kg
Eggehvite	36,9 øre per kg

 Sak 049-26 - Innstilling - Egg - Satser reguleringslagring egg og eggprodukter 1. HÅ 2026.pdf

 Sak 049-26 - Vedlegg 1 - Satser reg.lager egg 1.HÅ 2026.pdf

50/26

Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 2. halvår 2026

Beskrivelse

Omsetningsrådet skal forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon for skilleprodukter av egg og Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for andre halvår 2026 settes til kr 18,05 per kg hvite.

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet fastsetter sats og tidsperiode for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg

Fastsatt av Omsetningsrådet 22. juni 2026 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift av 22. juni 2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg, gjøres følgende endringer:

§ 5 Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter fjerde ledd skal lyde:

Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg i perioden 1. juli 2026 til 31. desember 2026 skal være 18,05 kroner per kilogram eggehvite.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2026.»

 Sak 050-26 - Innstilling - Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon egg - sats 2. HÅ 2026.pdf

51/26

Kjøtt - Prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder - behov for avklaring i regelverk om kjøttprodukter

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet foreslår endringer i forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder, for å avklare hvordan regelverket skal forstås når det gjelder kjøttproduktene som inngår i ordningen.

Endringene sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høring av endringsforskriften skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37. Dersom noen av rådets medlemmer har innvendinger til muntlig høring i møtet av denne regelverksendringen, ber Landbruksdirektoratet om å bli varslet så raskt som mulig.

Forslag til vedtak

1. Omsetningsrådet klargjør rammene for vareomfanget av kjøttprodukter i ordningen prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder, med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder

Fastsatt av Omsetningsrådet 22. juni 2026 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder, gjøres følgende endringer:

§ 5-3 andre og tredje ledd skal lyde:

Kverning av sorteringer til deig er tillatt. Det er også tillatt å blande sorteringer/deiger, men prisnedskrivning gis kun for den andelen av produktet som består av en sortering med sats for prisnedskrivning. Dersom blandingen inneholder sorteringer med ulike satser, skal satsen for hver enkelt sortering benyttes for den andelen av produktet som sorteringen utgjør. Ved blanding av sorteringer skal aktøren dokumentere hvilke sorteringer som inngår og hvor stor andel hver sortering utgjør av produktet.

Produktene skal være rene kjøttprodukter, uten andre ingredienser eller tilsetningsstoffer.

II

Endringene trer i kraft straks.»

2. Ordningen prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder skal evalueres etter søknadsbehandlingen for 2027 for sektorene egg, melk og kjøtt.

Møtebehandling

Bjørn-Ole Juul-Hansen presiserte at produktblad kan være mer hensiktsmessig dokumentasjon enn resepter i ordningen. Bjørn Gimming foreslo å legge til at Omsetningsrådet ber Landbruksdirektoratet foreslå et mandat for evalueringen i punkt 2 i vedtaket. Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Omsetningsrådet klargjør rammene for vareomfanget av kjøttprodukter i ordningen prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder, med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder

Fastsatt av Omsetningsrådet 22. juni 2026 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder, gjøres følgende endringer:

§ 5-3 andre og tredje ledd skal lyde:

Kverning av sorteringer til deig er tillatt. Det er også tillatt å blande sorteringer/deiger, men prisnedskrivning gis kun for den andelen av produktet som består av en sortering med sats for prisnedskrivning. Dersom blandingen inneholder sorteringer med ulike satser, skal satsen for hver enkelt sortering benyttes for den andelen av produktet som sorteringen utgjør. Ved blanding av sorteringer skal aktøren dokumentere hvilke sorteringer som inngår og hvor stor andel hver sortering utgjør av produktet.

Produktene skal være rene kjøttprodukter, uten andre ingredienser eller tilsetningsstoffer.

Endringene trer i kraft straks.»

2. Ordningen prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder skal evalueres etter søknadsbehandlingen for 2027 for sektorene egg, melk og kjøtt. Omsetningsrådet ber Landbruksdirektoratet legge frem et forslag til mandat for evalueringen.

 Sak 051-26 - Innstilling - Kjøtt – Prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder – behov for avklaring i regelverk om kjøttprodukter.pdf

52/26

Egg, melk og kjøtt - Prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder - prognosefrist

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet foreslår endringer i fristene for satsforslag og levering av prognose i forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder.

Fristene sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37. Om noen av rådets medlemmer er uenig i dette, ber sekretariatet om å bli varslet så raskt som mulig.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet endrer fristene for å levere satsforslag og prognose i ordningen prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder fra og med 2027, med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder

Fastsatt av Omsetningsrådet 22. juni 2026 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder, gjøres følgende endringer (endringer i kursiv):

§ 6 femte ledd skal lyde:

Frist for innsending av forslag etter første ledd er *15. mai* året før det kalenderåret satsene skal gjelde for.

§ 7 første ledd skal lyde:

For å motta prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder må søker innen *25. september* foregående år ha sendt prognose for året det søkes om prisnedskriving for.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2027.»

 Sak 052-26 - Innstilling - Egg, melk og kjøtt – Prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder – prognosefrist.pdf

53/26

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2026

Beskrivelse

Nortura SA foreslår å øke omsetningsavgiften på egg og redusere avgiften for alle kjøttslag i andre halvår 2026.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.
Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

1. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg fastsettes til kr 0,90 per kg fra og med 29. juni 2026.
2. Omsetningsrådet vedtar følgende satser for omsetningsavgift på kjøtt i andre halvår 2026, som er en endring sammenlignet med vedtaket i sak 105/25 punkt 5:

Kjøtt av storfe:

F.o.m. 29.06.2026	kr 1,10 per kg
F.o.m. 03.08.2026	kr 0,50 per kg
F.o.m. 28.09.2026	kr 4,00 per kg
F.o.m. 02.11.2026	kr 1,20 per kg

Kjøtt av lam:

F.o.m. 29.06.2026	kr 2,10 per kg
F.o.m. 03.08.2026	kr 1,10 per kg
F.o.m. 07.09.2026	kr 2,10 per kg

Kjøtt av sau:

F.o.m. 29.06.2026	kr 2,10 per kg
-------------------	----------------

Kjøtt av svin:

F.o.m. 29.06.2026	kr 0,50 per kg
-------------------	----------------

For kjøtt av svin gjelder satsen også for purke og råne.

 Sak 053-26 - Innstilling - Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2. HÅ 2026.pdf

 Sak 053-26 - Vedlegg 1 - Norturas forslag omsetningsavgift kjøtt og egg 2. halvår 2026.pdf

54/26

Melk - Forslag til omsetningsavgift 2. halvår 2026

Beskrivelse

Tine SA foreslår å videreføre omsetningsavgiften på melk på 10 øre per liter fra 1. juli 2026.
Landbruksdirektoratet innstiller på å øke omsetningsavgiften til 12 øre per liter.

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk fastsettes til 12 øre per liter fra 1. juli 2026.

Møtebehandling

Rolf Øyvind Thune foreslo å videreføre omsetningsavgiften på 10 øre per liter. Thunes forslag ble satt opp mot innstillingen. Innstillingen falt med 1 stemme, og Thunes forslag ble dermed vedtatt med 10 stemmer. Bjørg Tørresdal stemte for innstillingen, mens Rolf Øyvind Thune, Jens Lippestad, Johan Narum, Bjørn Gimming, Tor Jacob Solberg, Gaute Lenvik, Ann Lisbet Brathaug, Ann Elise Hildebrandt, Bjørn-Ole Juul-Hansen og Vidar Olsen stemte for Thunes forslag.

Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk videreføres på 10 øre per liter fra 1. juli 2026.

 Sak 054-26 - Innstilling - Melk - Forslag til omsetningsavgift 2. halvår 2026.pdf

55/26

Korn - Forslag til maksimal omsetningsavgift kornåret 2026/2027

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri legger fram forslag til maksimalsats for omsetningsavgift på norskprodusert korn, erter og oljefrø for kornåret 2026/2027 på 11,5 øre per kg.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.
Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på korn, erter og oljefrø i kornåret 01.07.2026 til 30.06.2027 fastsettes til 11,5 øre per kg.

 Sak 055-26 - Innstilling - Korn - Forslag til maksimal omsetningsavgift kornåret 2026-2027.pdf

 Sak 055-26- Vedlegg 1 - Forslag til maksimalsats omsetningsavgift korn 2026-2027.pdf

56/26

Alle – Jordbruksoppgjøret 2026 - saker som vedrører Omsetningsrådet

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet gir en kort oppsummering av saker i Jordbruksoppgjøret 2026 som direkte eller indirekte berører Omsetningsrådets forvaltningsområder.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Informasjonen om saker fra jordbruksoppgjøret 2026 som berører Omsetningsrådets forvaltningsområde tas til etterretning.

 Sak 056-26 - Innstilling - Alle - Jordbruksoppgjøret 2026 - saker som vedrører Omsetningsrådet.pdf

57/26

Alle – Fordelingsnøkkel for omsetningsavgiftsfinansiering av Nyt Norge og forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet legger frem en revidert nøkkel for fordeling av kostnader til finansiering av merkeordningen Nyt Norge og forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Direktoratet anbefaler at nøkkelen skal gjelde fra og med 2027.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Midler fra omsetningsavgiftene til Stiftelsen Norsk Mats markedsføring Nyt Norge og til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk, fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	28 %
Melk (ku og geit)	33 %
Egg	5 %
Fjørfekjøtt	9 %
Frukt, grønt og potet	22 %
Matkorn	3 %

2. Fordelingsnøkkelen gjøres gjeldende fra 2027.

 Sak 057-26 - Innstilling - Alle – Fordelingsnøkkel for omsetningsavgiftsfinansiering av Nyt Norge og økologisk mat.pdf

Saksnr.: 048/26	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Kjøtt - Satser for reguleringslagring 1. halvår 2026	Saksnr.: 26/33882 - 2

Beskrivelse

Nortura foreslår satser for reguleringslagring av kjøtt for første halvår 2026.

Satsberegningene har utgangspunkt i samme prinsipper som tidligere.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med Norturas søknad.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, punkt 3-1-1, med hjemmel i forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 7-1

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 13. mai 2026

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet fastsetter følgende beløp og satser for reguleringslagring av kjøtt for første halvår 2026:

Pallehold	2 611 124 kroner
Innfrysing, helt slakt	
Innfrysing	144,7 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene for helt slakt	101,5 øre per kg
Emballering	73,1 øre per kg
Svinn 1,1%	64,2 øre per kg
<i>Sum</i>	<i>383,5 øre per kg</i>
Innfrysing, skåret vare	
Håndteringskostnader ved fryseriene for skåret vare	63,4 øre per kg
Svinn 0,1%	4,4 øre per kg
<i>Sum</i>	<i>67,8 øre per kg</i>
Overføring mellom fryselerager	
Håndteringskostnader ved fryseriene for helt slakt	101,5 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene for skåret vare	63,4 øre per kg

Fryselagring	63,2 øre per kg

Kjøtt - Satser for reguleringslagring 1. halvår 2026

Nortura søker i brev datert 13. mai 2026 om satser for reguleringslagring av kjøtt for første halvår 2026.

Nortura har benyttet samme beregningsprinsipper som foregående halvår. For de fleste satsene innebærer dette en indeksjustering basert på SSB sine indekser for de siste seks månedene.

Kompensasjon for pallehold

Nortura får kompensasjon for kapitalkostnadene som pallehold til reguleringslagringen medfører. Siden fastsettelse av satser for første halvår 2024 i Omsetningsrådets møte 20. juni 2024, sak 62/24, har utgangspunktet for kompensasjonen vært det høyeste antallet paller på reguleringslager de tre foregående kalenderårene. I årene før var beregningen også basert på høyeste antall de tre foregående årene, men med opprunding til hel tusen.

Ved behandling av satsene for første halvår 2025 i Omsetningsrådets møte 17. juni 2025, sak 52/25, ble Nortura oppfordret til å se på en alternativ utregningsmodell for pallehold. Nortura jobber fortsatt med å vurdere alternative utregningsmodeller, og forslaget til kompensasjon for pallehold er derfor basert på samme prinsipper som tidligere.

Høyeste antall paller de tre siste årene var i 2023 med 34 070 paller.

Pallepanten ble fra 1. juli 2024 endret til 3 200 kroner. Nortura har siden den gang lagt dette til grunn i beregningen av pallehold, noe de også gjør for første halvår 2026.

Renten for første halvår 2026 er fastsatt av Landbruksdirektoratet til 4,79 prosent.

Ved å legge til grunn et antall på 34 070 paller, pallepant på 3 200 kroner og rente på 4,79 prosent, blir kompensasjonen for pallehold i første halvår 2026 som følger:

$34\,070 \text{ paller} \times 3\,200 \text{ kroner} \times 4,79 \text{ prosent} / 2 = \underline{2\,611\,124 \text{ kroner}}$

Lagringsgodtgjørelse

Nortura foreslår at satsen for lagringsgodtgjørelse settes til 63,2 øre per kg i første halvår 2026. Dette er en økning på 3,6 prosent fra andre halvår 2025, da satsen var på 61,0 øre per kg. Forslaget er med bakgrunn i gjennomsnittet for SSB-indeksene for KPI (14700) og strøm (12462).

Håndteringsgodtgjørelse

Håndteringsgodtgjørelsen skal dekke kostnader ved arbeid og administrasjon av reguleringslagret kjøtt. Dette omfatter transport mellom bil og fryselager, veiing av pallene ved innlegg og uttak og administrasjon (papir- og oppfølgingsarbeid inkl. lagertelling).

Siden første halvår 2024 har Nortura foreslått ulik håndteringsgodtgjørelse for helt slakt og skåret vare. Årsaken er at det er mye mindre håndtering av skåret vare fremfor helt slakt. Nortura har også tidligere praktisert forskjellige satser for helt slakt og skåret vare ut mot fryseriene, mens satsen foreslått for Omsetningsrådet har vært en gjennomsnittssats. Nortura synliggjør med dette hva som blir utbetalt til fryseriene. De samme satsene brukes ved overføring mellom fryselager.

Nortura foreslår en justering i henhold til SSB-indeks for KPI (14700). Satsene for helt slakt og skåret vare var i andre halvår 2025 på hhv. 99,7 og 62,3 øre per kg. For første halvår 2026 foreslår Nortura satser på 101,5 øre per kg for helt slakt og 63,4 øre per kg for skåret vare. Dette innebærer en økning på 1,8 prosent fra forrige halvår.

Innfrysingsgodtgjørelse

Innfrysingsgodtgjørelsen gjelder bare helt slakt og skal dekke nedlegging i pall, transport inn i innfrysingsrom, innfrysing og plassering på fryselager.

Nortura foreslår en justering med bakgrunn i gjennomsnittet for SSB-indeksene for strøm (12462) og KPI (14700). I andre halvår 2025 var satsen på 141,3 øre per kg, og Nortura foreslår nå en sats på 144,7 øre per kg for første halvår 2026. Dette innebærer en økning på 3,4 øre per kg, tilsvarende 2,4 prosent.

Sats for emballering

Emballeringsgodtgjørelsen gjelder for helt slakt og skal dekke innkjøpskostnader per «innfrysingsenhet» og arbeidskostnader knyttet til emballeringen. Godtgjørelsen synliggjøres som én sats, men utbetalingen til fryseriene differensieres, da kostnadene per kg varierer betydelig avhengig av dyreslag.

Nortura foreslår en justering med bakgrunn i gjennomsnittet for SSB-indeksene for førstegangsomsetning, KPI-JA (KPI justert for avgiftsendringer) og strøm (hhv. indeks 03675, 14704 og 12462). Nortura mener dette gjenspeiler kostnadsutviklingen på emballasje.

I andre halvår 2025 var satsen på 70,9 øre per kg. Foreslått sats for første halvår 2026 er på 73,1 øre per kg, som innebærer en økning på 2,2 øre per kg, tilsvarende 3,1 prosent.

Svinngodtgjørelse

Norturas forslag er basert på samme svinnsprosent som tidligere. Denne er 1,1 prosent for helt slakt og 0,1 prosent for skåret vare.

Svinngodtgjørelsen beregnes med bakgrunn i slakt på lager foregående år, og den beregnes for et kalenderår. Satsen reduseres noe med bakgrunn i lavere verdi grunnet mye sau på reguleringslager.

I andre halvår 2025 var satsene for helt slakt og skåret vare på hhv. 69,0 øre per kg og 8,0 øre per kg.

For første halvår 2026 foreslår Nortura en sats på 64,2 øre per kg for helt slakt og 4,4 øre per kg for skåret vare, som gir en reduksjon på hhv. 7,0 og 45,0 prosent.

Landbruksdirektoratets vurdering

Ved fastsettelsen av satser for reguleringslagring av kjøtt i Omsetningsrådets møte 20. juni 2024, jf. sak 62/24, ble det gjort en del endringer i metoden for beregninger av satsene. Endringene innebar blant annet at beregningene for de fleste satsene ble endret til å være indeksjusteringer basert på SSB sine indekser, noe som har forenklet beregningene. For mer informasjon om endringene som ble gjort, vises det til sak 62/24.

Med utgangspunkt i indeksjusteringer er det foreslått økninger for satsene for innfrysing, håndtering, emballering og lagring. Satsene for svinn er redusert, siden verdien på reguleringslageret har gått ned grunnet mye sau på lager.

Som beskrevet har Nortura blitt oppfordret til å se på alternative utregningsmodeller for pallehold. Siden Nortura fortsatt jobber med disse modellene, innstiller Landbruksdirektoratet på at tidligere beregningsgrunnlag også kan ligge til grunn i satsene for første halvår 2026. Nortura vil sannsynligvis legge frem en sak om pallehold i løpet av høsten 2026.

Tittelen på denne saken har blitt endret fra «satser i markedsreguleringen» til «satser for reguleringslagring». Dette er kun gjort for å tydeliggjøre hvilket tiltak i markedsreguleringen saken handler om og for å likestille med eggsektoren. Endringen har ikke betydning for bruken av satsene.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Norturas forslag til satser for reguleringslagring av kjøtt for første halvår 2026.

Saksnr.: 049/26	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 1. halvår 2026	Saksnr.: 26/33832 - 2

Beskrivelse

Nortura har foreslått satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter for første halvår 2026. Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslaget. Endringene av satsene skyldes utvikling i rente og pris.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012, punkt 2 og 3, med hjemmel i forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 18. mai 2026 og oppdatert brev fra 3. juni 2026

Forslag til vedtak

Det fastsettes følgende satser for markedsregulering av egg for første halvår 2026:

<i>Reguleringstiltak og varegruppe</i>	<i>Satser i øre per kg 1. halvår 2026</i>
<u>Kjølelagring per uke</u>	
Egg	22,0 øre per kg
Heleggpulver	27,2 øre per kg
<u>Fryselagring per måned</u>	
Heleggmasse	37,3 øre per kg
Eggehvite	36,9 øre per kg

Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 1. halvår 2026

Generelle forutsetninger ved beregning av nye satser

I Norturas forslag til satser for markedsregulering i eggsektoren første halvår 2026 er det ikke lagt opp til prinsipielle endringer i forutsetningene for satsene. Endring av satsene har primært grunnlag i prisvekst for eggprodukter og en økning i rentesatsen og lagerkostnadene.

Prisgrunnlag

Nortura skriver at prisen for egg ikke lenger knyttes til definisjonen av representantvaren i jordbruksavtalen, men prisgrunnlaget for egg er nå beregnet ut fra en vekting av prisen for alle egg som er på lager så langt i år. For eggprodukter er det råvare fra frittgående høner som blir brukt. Ved beregning av satser er Nortura SAs engrospriser benyttet. Nortura har i satsberegningene for første halvår 2026 benyttet følgende engrospriser per kg:

Egg	kr 26,71	(30,00)
Heleggmasse	kr 58,56	(56,62)
Heleggpulver	kr 210,29	(208,40)
Eggehvite	kr 57,54	(49,19)

Priser for andre halvår 2025 står i parentes.

Rente på mellomværende

Rente på mellomværende fastsettes av Landbruksdirektoratet per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. rente med tillegg på 0,40 prosent per år. Landbruksdirektoratet har fastsatt rentene for kapitalbinding i markedsreguleringen til å være 4,79 prosent per år for første halvår 2026. For andre halvår 2025 var rentesatsen på 4,51 prosent per år.

Lagringskostnader

Overskuddsegg lagres primært på fast lager hos Cooling Partner.

Håndteringskostnaden for egg er kr 46,36 per pall. Kostnadene fordeles på fire uker, fordi det forutsettes en gjennomsnittlig lagertid på fire uker, mot tidligere seks uker. Det lagres ca. 640 kg egg på en pall. Lagerleien er kr 40,17 per pall per uke. Tilsvarende tall for andre halvår 2025 var håndteringskostnaden på kr 45,63 per pall og lagerleien var på kr 39,54 per pall per uke.

Når eggene skal fraktes videre fra hønsehuset til lagring brukes det egg Brett. Kostnaden for disse egg Brettene er inkludert i lagerkostnaden.

Kostnadene med egg Brett omfatter:

- Egg Brett verdi som dekkes med kapitalbinding
- Klargjøring av egg Brett etter lagring ved
 - Ekstra returtransport
 - Ekstra rengjøring

Ekstra transport og rengjøring av egg Brettene fordeles på seks uker gjennomsnittlig lagringstid.

Returtransport:	= 1,92 øre per kg per uke
Vask:	= 1,06 øre per kg per uke
Sum kostnader egg Brett:	= 2,98 øre per kg per uke

Lagringskostnader hos Cooling Partner og håndtering av egg Brett per kg egg per uke blir etter dette:

Håndtering:	4636 øre/ 4 uker / 640 kg	= 1,8 øre per kg per uke
Lagerleie:	4017 øre / 640 kg	= 6,3 øre per kg per uke
Håndtering egg Brett:		= 2,98 øre per kg per uke
Lagerkostnader per kg per uke:		= 11,1 øre per kg per uke

Dette er en økning på 0,69 øre per kg fra andre halvår 2025.

Kjøle- og fryselagring

Satsene for lagring inkluderer dekning for renter, forsikring, svinn, lagerleie og håndtering. Sammenlignet med satsene for kjølelagring i andre halvår 2025 er det foreslått en økning på 1,1 øre per kg egg og en økning på 0,7 øre per kg heleggpulver. For satsene for fryselagring er det foreslått en økning på 2,2 øre per kg heleggmasse og 4,6 øre per kg eggehvite. Nortura forklarer økningen i satsene med prisvekst på eggprodukter og økning i rentesatsen og lagringskostnadene.

Nortura foreslår følgende satser:

Kjølelagring per uke

Egg	22,0 øre per kg	(20,90 øre per kg)
Heleggpulver	27,2 øre per kg	(26,50 øre per kg)

Fryselagring per måned

Heleggmasse	37,3 øre per kg	(35,10 øre per kg)
Eggehvite	36,9 øre per kg	(32,30 øre per kg)

Satser for andre halvår 2025 står i parentes.

Landbruksdirektoratets vurdering

Endringen i prisgrunnlaget for egg, som nå er en vekting av prisen for alle egg som er på lager så langt i år, har gitt en reduksjon i eggprisen sammenlignet med andre halvår 2025.

Lagerkostnadene hos Cooling Partner har i det store og hele økt jevnlig de siste årene. Fra andre halvår 2025 har både kostnadene for håndtering, lagerleie og håndteringen av egg Brettene økt.

Rentesatsen er økt fra 4,51 prosent per år for andre halvår 2025 til 4,79 prosent per år for første halvår 2026. Det har vært økning i engrosprisene for alle varelinjene, bortsett for på egg. Nortura har foreslått en økning i satsene for første halvår 2026 for alle produkter. Endring av satsene har primært grunnlag i en økning av pris på eggprodukter og økning i rentesatsen og lagringskostnadene. Grunnlag og beregning av foreslåtte satser er i tråd med tidligere praksis.

Landbruksdirektoratet tilrår at Norturas forslag vedtas som satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter for første halvår 2026.

Saksnr.: 050/26	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 2. halvår 2026	Saksnr.: 25/52042 - 28

Beskrivelse

Omsetningsrådet skal forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon for skilleprodukter av egg. Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2026 settes til kr 18,05 per kg hvite, en økning fra kr 16,99 per kg inneværende halvår.

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Hjemmel

Forskrift av 22. juni 2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 5 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11, første ledd.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Galåvolden Gård mottatt 3. mai 2026 (unntatt offentlighet)

Brev fra DAVA Foods Norway AS mottatt 5. mai 2026 (unntatt offentlighet)

Brev fra Nortura SA mottatt 14. mai 2026 (unntatt offentlighet)

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet fastsetter sats og tidsperiode for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg

Fastsatt av Omsetningsrådet 22. juni 2026 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift av 22. juni 2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg, gjøres følgende endringer:

§ 5 Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter fjerde ledd skal lyde:

Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg i perioden 1. juli 2026 til 31. desember 2026 skal være 18,05 kroner per kilogram eggehvite.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2026.»

Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 2. halvår 2026

Saksbehandling og høring

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

I henhold til forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 5 kan det gis priskompensasjon per kg solgte vare ved innenlands produksjon av skilleprodukter. Landbruksdirektoratet foreslår en kompensasjonssats basert på søknadene fra Nortura SA, DAVA Foods Norway AS og Galåvolden Gård AS, som vil gjelde for kommende halvår, dvs. fra 1. juli til 31. desember 2026. Omsetningsrådet fastsetter kompensasjonssatsen forskuddsvis.

Bakgrunn

Ordningen med priskompensasjon for skilleproduksjon av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. Omsetningsrådet skal halvårlig og forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon for skilleproduksjon av egg. Satsen for andre halvår 2026 fastsettes i tråd med bestemmelsene vedtatt 19. februar 2014, sak 05/14. Før 2016 hadde ordningen kun Nortura SA som søker. DAVA Foods Norway AS og Galåvolden Gård ble godkjent som skillevirksomhet av Landbruksdirektoratet i henholdsvis mai 2016 og oktober 2024.

Det er etterspørselen etter plomme som avgjør hvor mye egg som går til skilling. Behovet for skallegg til skilling er derfor beregnet utfra skillekalkylen med 29 prosent plomme og 52 prosent hvite. Hviten blir forsøkt solgt til ulike markeder i Norge, og den resterende hviten blir eksportert. Generelt produseres mer plomme for salg til majones og dressing på våren enn om høsten. Det medfører en høyere eggehviteproduksjon og dermed større eksportandel i vårhalvåret. Planlagt gjennomsnittlig engrospris for skallegg for andre halvår 2026 er satt til kr 31,40 per kg. Dette er en økning av prisen på 30 øre i forhold til gjeldende planlagte gjennomsnittlig engrospris.

Sats for andre halvår 2026

Satsen for andre halvår 2026 beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår, og Landbruksdirektoratets vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands. Det er for andre halvår 2026 tre aktørers salgsprognoser, Nortura, DAVA Foods Norway og Galåvolden Gård, som ligger til grunn for Landbruksdirektoratets vurdering og forslag til sats for priskompensasjon av eggehvite. For andre halvår 2026 er samlet salg av eggehvite anslått til 842 tonn, tilsvarende ca. 1 619 tonn egg og en budsjettert kostnad på 15,2 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet har ut fra antatt salgsverdi av skilleprodukter og kostnadene på skalleggene inkludert knekking/skilling, beregnet en sats for priskompensasjon ved salg av hvite til kr 18,05 per kg for andre halvår 2026. Satsen for første halvår 2026 er kr 16,70 per kg hvite.

Landbruksdirektoratets vurdering

Oppgaven fra Nortura SA, DAVA Foods Norway AS og Galåvolden Gård AS over skillevirksomhet andre halvår 2026 er basert på deres prognoserte salg og priser. Landbruksdirektoratet har vurdert de prisene som er satt for de ulike produktene i kalkylen. Hovedårsaken til en økning i satsen er endring i priser. Utover dette har ikke Landbruksdirektoratet vesentlige merknader til de mottatte kalkylene. I oppgavene ligger det konkurransesensitiv informasjon, og disse er derfor ikke lagt ved innstillingen.

Med få reguleringstiltak bidrar tiltaket til å sikre en avsetningskanal for egg som bidrar til at det kan opprettholdes et tilbud om norske egg til konsum gjennom hele året.

Etter gjennomgang og vurdering av innkomne data, foreslår Landbruksdirektoratet at Omsetningsrådet vedtar en endringsforskrift som angir satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2026 til kr 18,05 per kg hvite.

Saksnr.: 051/26	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Kjøtt – Prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder – behov for avklaring i regelverk om kjøttprodukter	Saksnr.: 26/35681 - 1

Beskrivelse

Prisnedskriving ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder ble åpnet for alle aktører fra og med 2025. Året 2025 var også første gang ordningen ble benyttet. Basert på erfaring fra søknadsbehandlingen for 2025, ser Landbruksdirektoratet behov for å avklare hvordan regelverket skal forstås når det gjelder produktene som inngår i ordningen.

Landbruksdirektoratet foreslår endringer i forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder.

Det legges til grunn at høring av endringsforskriften skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37. Dersom noen av rådets medlemmer har innvendinger til muntlig høring i møtet av denne regelverksendringen, ber Landbruksdirektoratet om å bli varslet så raskt som mulig.

Landbruksdirektoratet foreslår også at ordningen for alle sektorer (egg, melk og kjøtt) evalueres etter søknadsbehandlingen for 2027.

Hjemmel

Forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder

Forskrift 1. juli 2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer

Forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer

Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet punkt 12

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til vedtak

1. Omsetningsrådet klargjør rammene for vareomfanget av kjøttprodukter i ordningen prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder, med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om prisnedskriving ved salg til

spesialmarkeder

Fastsatt av Omsetningsrådet 22. juni 2026 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder, gjøres følgende endringer:

§ 5-3 andre og tredje ledd skal lyde:

Kverning av sorteringer til deig er tillatt. Det er også tillatt å blande sorteringer/deiger, men prisnedskriving gis kun for den andelen av produktet som består av en sortering med sats for prisnedskriving. Dersom blandingen inneholder sorteringer med ulike satser, skal satsen for hver enkelt sortering benyttes for den andelen av produktet som sorteringen utgjør. Ved blanding av sorteringer skal aktøren dokumentere hvilke sorteringer som inngår og hvor stor andel hver sortering utgjør av produktet.

Produktene skal være rene kjøttprodukter, uten andre ingredienser eller tilsetningsstoffer.

II

Endringene trer i kraft straks.»

2. Ordningen prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder skal evalueres etter søknadsbehandlingen for 2027 for sektorene egg, melk og kjøtt.

Kjøtt – Prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder – behov for avklaring i regelverk om kjøttprodukter

Innledning

Landbruksdirektoratet vil foreslå endringer i forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder, basert på erfaring fra søknadsbehandling i kjøttsektoren for 2025. Forslaget til endringer i forskriften er en kodifisering av Landbruksdirektoratets praksis i administreringen av ordningen, og innebærer ikke materielle endringer.

Det legges til grunn at høring av endringsforskriften skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis i Omsetningsrådet. Dersom noen av rådsmedlemmene har innvendinger til dette, ber Landbruksdirektoratet om å bli varslet så raskt som mulig.

Generelt om ordningen

Ordningen prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder har eksistert i markedsreguleringen over lang tid og i flere sektorer (egg, melk og kjøtt), med noen endringer i innretning over tid. Formålet med ordningen er å øke omsetningen av de aktuelle råvarene og å bedre markedsbalansen ved tilbudsoverskudd, samt å utnytte mulighetene WTO-regelverket gir til å selge landbruksvarer til spesielle markeder som er omfattet av ordningen.

Markeder som inkluderes i spesialmarkeder er Svalbard, Jan Mayen, oljeinnretninger på norsk sokkel, internasjonale transithaller på flyplasser, NATO-representasjoner, NATO-styrker på øvelse i Norge, ambassader/utenlandske representasjoner samt proviantering av skip i utenriksfart, unntatt norske fartøy registrert som fiskebåter og Sjøforsvarets fartøyer.

Spesialmarkedene er tollfrie, som gjør at norske råvarer ikke er beskyttet mot verdensmarkedet. Gjennom å gi en prisnedskriving til disse markedene, kan norsk råvare bli mer konkurransedyktig mot råvarer fra andre land.

Omsetningsrådets regelverksgjennomgang 2017—2020

I Omsetningsrådets regelverksgjennomgang som var ferdigstilt 22. juni 2020, ble ordningen for spesialmarkeder gjennomgått, og det ble vurdert å samle alle sektorene i en felles forskrift med felles regler. Frem til dette tidspunktet hadde det vært noe ulike regler mellom sektorene. For egg og melk hadde ordningen vært åpen for alle aktører, mens den for kjøtt hadde vært forbeholdt markedsregulator. Det ble derfor vurdert å åpne ordningen for alle aktører også for kjøtt, og det ble også vurdert å utvide vareomfanget for kjøtt siden ordningen ikke hadde vært benyttet.

Omsetningsrådet vedtok at ordningen fortsatt skulle være forbeholdt markedsregulator på kjøtt, og at vareomfanget skulle utvides. På kjøtt skulle ordningen brukes mer aktivt som et markedsbalanserende tiltak enn på de andre sektorene, der ordningen i hovedsak bidrar til økt omsetning. For kjøtt innebar dette et krav om uttak fra reguleringslager for å motta prisnedskriving, og at man kun skulle bruke ordningen på de dyreslagene der markedssituasjonen tilsa at det var behov for ekstra avsetning i det aktuelle året.

Det ble dermed opprettet en felles forskrift for sektorene egg og melk, mens reglene for kjøtt fortsatt var nedfelt i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt.

Selv om vareomfanget ble utvidet, ble ordningen for kjøtt heller ikke benyttet i årene etter

2020.

I regelverksgjennomgangen vedtok også Omsetningsrådet at ordningen skulle evalueres etter 3—5 år, ref. Omsetningsrådets møte 20. mai 2019, sak 64/19.

Åpning for alle aktører også for kjøtt fra 2025

Den 7. oktober 2024 mottok Omsetningsrådet brev fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) med et forhåndsvarsel om eventuell omgjøring av Omsetningsrådets vedtak om at bare markedsregulator kunne motta prisnedskriving ved salg av kjøttprodukter til spesialmarkeder.

LMD viste til at utvidelse av vareomfanget gjorde at ordningen ville gripe mer direkte inn i markedet for ferdigvarer enn tidligere. Departementet viste også til at det er et krav at de markedsregulerende tiltakene «utformes konkurransenøytralt, både overfor produsentene og omsetningsleddene», jf. rammeforskriften § 1, og at Stortinget har lagt til grunn at samvirkets markedsregulatorrolle ikke skal være konkurransevidende. LMD vurderte ut fra dette å omgjøre Omsetningsrådets vedtak, slik at ordningen på kjøtt ble åpnet for alle aktører.

Brevet fra LMD ble lagt frem for Omsetningsrådet 24. oktober 2024, og 7. november 2024 vedtok Omsetningsrådet at ordningen for kjøtt ikke lenger skulle være forbeholdt markedsregulator, men at den skulle åpnes for alle aktører. Endringen skulle gjelde fra 2025. Regelverket for kjøtt ble nå innlemmet i forskriften for sektorene egg og melk. Reglene som ble vedtatt i 2024, var i hovedsak basert på arbeidet som ble gjort i regelverksgjennomgangen som ble avsluttet i 2020, samt gjeldende forskrift for egg og melk.

Søknadsbehandling for 2025

Landbruksdirektoratet er delegert myndighet til å behandle søknadene i ordningen, jf. reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet punkt 12. Ved behandling av søknader vil vi vurdere om aktørene har oppfylt de ulike kravene i forskriften og om de er berettiget prisnedskriving.

Året 2025 var første gang ordningen ble benyttet, og det var én aktør som søkte om prisnedskriving.

I søknadsbehandlingen ble det reist noen spørsmål om hvordan produktomfanget skal forstås. Landbruksdirektoratet ser på bakgrunn av erfaringene fra denne diskusjonen behov for klargjøring i regelverket, både for søkere og for forvaltningen av ordningen. Landbruksdirektoratet vil derfor foreslå at Omsetningsrådet gjør enkelte endringer i regelverket for kjøttprodukter. Endringene vil innebære en kodifisering av Landbruksdirektoratets praksis fra søknadsbehandlingen for 2025. Endringsforslagene skal altså ikke innebære endringer i ordningen, men heller klargjøre gjeldende regler for å gjøre disse lettere å praktisere.

Problemstillingene som blir diskutert er:

- Kverning av sortering til deig
- Blanding av ulike sorteringer/deiger
- Tilsetninger

Gjeldende regler for omfanget av kjøttprodukter

Omfanget av kjøttprodukter i ordningen er beskrevet i forskriften § 5-3, der det står som følger:

«Det kan gis prisnedskriving for følgende kjøttprodukter, ferskt eller fryselaagret, etter satser per kg solgt mengde:

Svin	Storfe	Lam	Sau
Svin koteletter	Storfe mørbrad	Lam – lår m/bein	Sau grytekjøtt m/bein
Svin kam u/bein	Storfe 5 %	Lam – lår u/bein	Sau grytekjøtt u/bein
Svin nakke m/bein	Storfe 14 %	Lam – bog m/bein	Sau indrefilet
Svin nakke u/bein		Lam – bog u/bein	Sau ytrefilet
Svin indrefilet			Sau 25 %
Svin ytrefilet			
Svin 23 %			

»

Det er ikke gitt noen ytterligere spesifikasjoner for disse produktene, hvorvidt produktene kan inneholde tilsetninger som f.eks. salt eller om produktene kan kvernes eller lignende. Dette kan skape uklarhet, noe som Landbruksdirektoratet ønsker å avbøte i dette forslaget.

Aktuelle problemstillinger og Landbruksdirektoratets vurdering av disse

Ordningens forhold til konkurranse, konkurransenøytralitet og effektivitet

Som det fremgår ovenfor, har ordningen med prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder reist spørsmål knyttet til konkurranse og konkurransenøytralitet. Når ordningen nå, etter endringen av regelverket i 2024, ikke lenger er forbeholdt Nortura som markedsregulator, men er en ordning som også kan benyttes av konkurrentene til Nortura, er ikke lenger ordningens forhold til konkurranse like problematisk.

I rammeforskriften § 1 er det uttrykt et prinsipp om at ordninger under markedsreguleringen skal utformes på en måte «som gjør at de i minst mulig grad påvirker konkurranseforholdene mellom ulike aktører eller grupper av aktører i markedet.»

Det må i den sammenheng også tas hensyn til hvor omfattende ordningen er. Det kan i denne sammenheng tillegges vekt at ordningen med salg til spesialmarkeder utgjør en svært liten del av det samlede markedet. Dette tilsier at ordningen påvirker markedet i liten grad. Dette gjør at ordningen – som et generelt utgangspunkt – er mindre problematisk i forhold til prinsippet om minst mulig påvirkning av konkurransen i rammeforskriften § 1.

Ellers, generelt kan det sies at jo tidligere i verdikjeden for mat et virkemiddel i markedsreguleringen påvirker markedet, desto mindre problematisk er ordningen i forhold til konkurranse. Dette fordi det på tidligere ledd i verdikjeden vurderes å være mindre konkurranse mellom produktene, enn lenger ute i verdikjeden, hvor det er et større mangfold av foredlede produkter som konkurrerer. Dette gjør at ordningene lenger ut i verdikjeden i større grad kan påvirke konkurransen i markedet.

Det kan med et slikt utgangspunkt, og for vårt formål, sies at konkurransespørsmålet blir mer og mer aktuelt når det gjelder kjøttvarene, jo mere disse er foredlet ved å være skåret opp, blandet, og dessuten tilsatt andre ingredienser enn kjøtt råvarer. Dette er føringer som blir vektlagt i denne vurderingen, og som gjør at Landbruksdirektoratet ønsker å være tilbakeholdende med å utvide ordningen til nye foredlede produkter.

Direktoratet har ikke gjort noen undersøkelser om hvordan prisnedskriving til spesialmarkeder påvirker de konkrete delmarkeder som er omfattet av ordningen. Disse er ifølge forskrift om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder § 2, «Svalbard, Jan Mayen,

oljeinnretninger på norsk sokkel, internasjonale transithaller på flyplasser, NATO-representasjoner, NATO-styrker på øvelse i Norge, ambassader/utenlandske representasjoner samt proviantering av skip i utenriksfart, unntatt norske fartøy registrert som fiskebåter og Sjøforsvarets fartøyer.» Dette er områder utenfor norsk tollområde og antallet aktører er ukjent.

Det heter i markedsreguleringsforskriften § 3-1 at «Markedsregulator har ansvaret for effektivt og konkurransenøytralt å gjennomføre markedsregulering slik at kostnadene blir lavest mulige.» Effektivitet omfatter hvordan ordningen vurderes å nå landbrukspolitiske målsettinger, i dette tilfellet målet om å øke omsetningen av norske landbruksprodukter. Som nevnt ovenfor, har ordningen når det gjelder kjøtt blitt svært lite brukt. Å klargjøre at vareomfanget f.eks. også omfatter kvernede kjøttprodukter, vil kunne bidra til at ordningen blir mer brukt, og dermed gjøre ordningen mer effektiv som landbrukspolitisk virkemiddel. Hensynet til å gjøre ordningen effektiv til å oppfylle landbrukspolitiske mål har hatt betydning for vurderingen i denne saken.

Kverning av kjøttproduktet «sorteringer»

Både for storfe, svin og sau er «sortering» ett av produktene i ordningen. Sortering kan defineres som mindre kjøttstykker som ikke egner seg som større stykningsdeler. Større stykningsdeler er kjøttstykker som f.eks. indrefilet, mørbrad, koteletter osv. Sorteringene er spesifisert med en fettprosent, f.eks. storfe 14%. Sorteringer anvendes til bl.a. kjøttdeig/karbonadedeig og ulike farseprodukter.

Det er ikke beskrevet i regelverket om sorteringene kan være kvernet til deiger og fortsatt være inkludert i ordningen.

Landbruksdirektoratet innvilget prisnedskriving for deiger i søknadsbehandlingen for 2025, ref. arkivnummer 24/83402-12. Vår vurdering var at deig i praktisk forstand tilsvarer sortering, samtidig som det fremstår lite aktuelt for aktørene i spesialmarkeder å kjøpe inn og kverne sortering selv. Deiger utgjorde ca. 70 prosent av innvilget prisnedskriving, så dersom man ikke hadde tillatt deiger ville bruken av ordningen vært svært begrenset.

Landbruksdirektoratets vurdering

For aktører i spesialmarkeder som oljeplattformer o.l. er det trolig ikke så aktuelt å kjøpe inn ubehandlet sortering, men heller sortering i form av deiger. Landbruksdirektoratets vurdering er at siden produktets primære anvendelse krever kverning, og at dette er en begrenset behandling av kjøttet, bør kverning til deig være tillatt. Dette bør fremgå av regelverket.

Blanding av kjøttproduktet «sorteringer»/deiger

Sorteringer i form av deiger blir noen ganger blandet med andre typer sorteringer/deiger. Det kan gjelde både ulike sorteringer av samme dyreslag og sorteringer fra ulike dyreslag. Det finnes flere sorteringer enn de som inngår i ordningen, slik at en blanding kan inneholde både en sortering som er innenfor ordningen og en som er utenfor ordningen. I en blanding av ulike sorteringer vil deigen kunne få en annen samlet fettprosent enn prosenten til sorteringene som inngikk. Det fremgår derfor ikke nødvendigvis av produktets navn at det er en blandingsdeig.

Det er ikke beskrevet i regelverket om kjøttproduktene i ordningen kan blandes. Blanding av kjøttprodukter fremstår i utgangspunktet kun relevant for sorteringene i vareomfanget i ordningen.

Landbruksdirektoratet innvilget prisnedskriving til blandingsdeiger i søknadsbehandlingen for 2025. I søknadsbehandlingen så vi grunnlag både for å avslå og å innvilge prisnedskriving

for disse produktene. Når man blander flere råvarer får man et nytt produkt som ikke står i listen over vareomfang. Man kan derfor argumentere for at dette produktet ikke er innenfor ordningen. Samtidig kan en blanding bestå av flere råvarer innenfor ordningen, og det kan da fremstå urimelig at man ikke får dekket prisnedskrivning. Aktøren vil da kunne få prisnedskrivning for to råvarer dersom de selges separat, mens aktøren ikke ville få prisnedskrivning for de samme råvarene dersom de selges samlet i en blanding. Dette vil da motivere for salg av rene deiger, selv om man oppnår samme fordel for markedsbalanseringen i begge tilfeller. Dette taler for å tillate slike blandinger.

Dersom man tillater blandinger av sorteringer, blir det videre et spørsmål om man kun skal tillate blandinger der alle råvarer er inkludert i ordningen. Man kan sette en grense ved at det kun er blandinger der alle råvarene er inkludert i ordningen som tillates. Samtidig vil det da kunne oppstå at begge råvarene er inkludert i ordningen, men den ene har 0-sats på grunn av markedssituasjonen. Forskjellen på et slikt tilfelle og et tilfelle der den ene sorteringen er utenfor ordningen, blir da av liten praktisk betydning og kan fremstå som unødvendig rigid.

Landbruksdirektoratets konklusjon i søknadsbehandlingen for 2025 var å innvilge prisnedskrivning til blandingsdeiger, uavhengig av om det kun var en eller flere av sorteringene som var omfattet av ordningen. Grunnlaget for konklusjonen var særlig ordningens formål, uklart regelverk og for å ikke pålegge aktørene unødvendige føringer i retning rene deiger vs. blandingsdeiger. Det ble kun gitt prisnedskrivning for den andelen av blandingen som bestod av en sortering med sats for prisnedskrivning. Av mengden sortering som fikk innvilget prisnedskrivning, var litt over 20 prosent fra blandingsdeig.

Landbruksdirektoratets vurdering

Som beskrevet over er det grunnlag for å avslå blandingsdeiger når ikke de konkrete blandinger er oppført i oversikten over kjøttprodukter i ordningen. En blanding vil strengt tatt være et nytt produkt, og ikke lenger den opprinnelige råvaren som er den som er inkludert i ordningen. Det står ikke noe i regelverket om blandinger, som taler for å tolke det dithen at blandinger ikke er tillatt. Samtidig står det generelt lite beskrivelse av vareomfanget i regelverket, og spørsmålet har ikke vært problematisert da regelverket ble utarbeidet. Det er også formålstjenlig at ordningen er så anvendelig for aktørene som mulig innenfor de nødvendige rammene. Ved å tillate blandingsdeiger, er ordningen noe mer anvendelig enn om det ikke tillates.

Rent praktisk kan ikke vi se at hvorvidt deigene selges blandet eller hver for seg har noen særlig betydning for ordningen, men kan kreve noe mer kontroll i søknadsbehandlingen. Landbruksdirektoratets vurdering er derfor at blandinger av sorteringer/deiger kan tillates i ordningen. Aktørene må imidlertid dokumentere hvilke sorteringer som inngår i blandinger og blandingsforholdet. Landbruksdirektoratet mener videre at det både kan tillates blandinger mellom dyreslag og mellom sorteringer i ordningen og utenfor. Det skal imidlertid kun være den andelen av produktet som består av en sortering innenfor ordningen, som kan motta prisnedskrivning. Dersom blandingen består av flere sorteringer innenfor ordningen, vil det være satsen for hver sortering som gjelder for tilsvarende andel av blandingen.

Landbruksdirektoratet foreslår at blandinger av sorteringer/deiger tillates og at dette omtales i regelverket. Forslaget forutsetter at kverning til deig tillates, ref. tidligere beskrivelse. Dersom Omsetningsrådet mener slike blandinger ikke skal tillates, bør det også stå i regelverket.

Andre ingredienser og tilsetningsstoffer

Regelverket spesifiserer ikke om kjøttproduktene kan være tilsatt andre ingredienser enn kjøttråvaren. Det kan derfor være uklart hvorvidt stykningsdelene kan være tilsatt f.eks. salt/krydder eller marinade, og om sorteringer kan brukes inn i farseprodukter som kjøttkaker o.l. Det er derfor behov for en avklaring rundt dette.

Denne problemstillingen ble ikke aktualisert i søknadsbehandlingen for 2025 da alle omsøkte produkter var rene kjøttprodukter. Landbruksdirektoratet ser likevel behov for å avklare dette spørsmålet.

Landbruksdirektoratets vurdering

Slik ordningen var utformet før regelverksendringen i 2020, var det kun reguleringsvare som var innenfor ordningen. Dette innebar i stor grad at det var hele slakt som kunne få prisnedskrivning, noe som gjorde ordningen mindre aktuell. Ved å åpne opp for andre stykningsdeler i 2020, ble ordningen utvidet på en måte som kunne gjøre den mer anvendelig ved at vareomfanget var mer relevante produkter å kjøpe for aktørene i spesialmarkeder. I den gjennomgangen var det stykningsdeler av kjøtt som ble vurdert som aktuelt, og videre foredling til mer bearbeidede kjøttprodukter som kjøttkaker o.l. ble ikke problematisert. Basert på gjennomgangen i 2020 er det Landbruksdirektoratets forståelse at intensjonen bak vareomfanget er at det skal være rene kjøttprodukter som selges til spesialmarkeder, og ikke videre bearbeidede produkter.

Det står også i forskriften § 5-3 første ledd første setning: «Det kan gis prisnedskrivning for følgende kjøttprodukter, ferskt eller fryselaget, etter satser per kg solgt mengde: (...)» (vår strek)

Det er altså gitt i regelverket at kjøttet kan være ferskt eller fryst. Dette kan tolkes dithen at kjøttet ikke kan være varmebehandlet, som vil være tilfelle for mange farseprodukter.

Det er Landbruksdirektoratets forståelse at å inkludere kjøttkaker o.l. vil innebære en utvidelse av ordningen. Tilsetning av krydder o.l. vil utgjøre en mindre bearbeiding/ending av produktet, men vi ser også dette som en utvidelse av ordningen.

Man kan se for seg tre måter å innrette ordningen på;

- 1) Ingen tilsetninger er tillatt
- 2) «Alle» tilsetninger er tillatt
- 3) Mindre tilsetninger som krydder er tillatt, men ikke større ingredienser og bearbeiding til kjøttkaker o.l.

Alternativ 1):

Alternativ 1 er slik Landbruksdirektoratet forstår ordningen slik regelverket er i dag. Med denne innretningen er det tydelige grenser for om et produkt er innenfor ordningen. Det krever også mindre kontroll og dokumentasjon enn de andre innretningene. Bakdelen er at bruken av ordningen kan bli noe begrenset og dermed mindre aktuell sammenlignet med de andre alternativene.

Alternativ 2):

Alternativ 2 innebærer at kjøttkaker o.l. er inkludert i ordningen. Dette kan gjøre at bruken av ordningen blir større, særlig for sorteringer. En utfordring vil være å ha innsikt i resepter til de ulike produktene for å se hva slags kjøttprodukt som inngår og hvor stor andel dette utgjør av sluttproduktet. Det vil også være et spørsmål om man skal ha en minimumsgrense for hvor lite kjøtt det kan være i produktet og det fortsatt kan motta prisnedskrivning.

Alternativ 3):

Å tillate mindre tilsetninger som krydder, marinader o.l. kan også gjøre at bruken av ordningen blir større, men i et mer begrenset omfang. Siden ikke alle tilsetninger/ingredienser skal være tillatt, må det settes en grense for hvor mye eller hva slags tilsetninger som er innenfor ordningen. Alternativet vil kreve mer dokumentasjon og

kontroll, for å sikre at det kun er andelen som er kjøtt i produktet som er inkludert i mengden det søkes prisnedskriving for.

På den ene siden kan det å ikke tillate enkle tilsetninger som krydder gjøre at bruken av ordningen begrenses. Jo større muligheter som ligger i hva slags produkter som kan motta prisnedskriving, jo mer aktuell kan ordningen være for aktørene. På den andre siden kan det være vanskelig å sette en hensiktsmessig grense for hvor mye tilsetninger som skal være tillatt, dersom tillatelsen ikke skal være ubegrenset. Man kan sette en grense som er relativt lav for å tillate tilsetninger som krydder o.l. og ikke større endringer av produktet. Samtidig vil dette kreve økt dokumentasjon og kontroll for å undersøke innholdet i de ulike produktene. Jo mer man tillater av tilsetninger/bearbeidinger, jo mer krevende vil det være å kontrollere ordningen. Det vil være behov for innsikt i resepter for å kontrollere mengden kjøtt i produktene, som vil innebære innhenting av større mengder konkurransesensitiv informasjon. Det er også noe usikkerhet om en utvidelse av ordningen til å også gjelde mer sammensatte produkter kan ha andre negative konsekvenser eller andre problemstillinger som vi ikke forutser per nå. Som tidligere nevnt bør markedsregulerende tiltak fortrinnsvis settes inn så tidlig som mulig i verdikjeden, og det er også større risiko for konkurransevriddinger lenger ut i verdikjeden. Dette taler også for å begrense ordningen til rene kjøttråvarer.

En tilsetning som kan være særlig relevant ved kverning av sortering til deig er vann/is. I kverningsprosessen er det behov for å holde temperaturen i massen nede. Dette kan oppnås ved å delvis bruke frossen råvare, ved å tilsette vann/is, eller gjennom andre metoder som eksempelvis bruk av flytende nitrogen for å avkjøle maskinen som kverner kjøttet. Selv om tilsetning av vann/is i deiger forekommer, er det Landbruksdirektoratets oppfatning at kjøtt-/karbonadedeiger for det meste er uten slike tilsetninger. Tilsetning av vann/is fremstår mer aktuelt når deigen skal inngå i utspedde produkter/farseprodukter, og da ofte i kombinasjon med salt som binder vannet. Dersom man tillater disse tilsetningene vil det være behov for dokumentasjon for å sørge for at det kun er kjøttråvaren som mottar prisnedskriving, og ikke andelen av produktet som er vann/salt.

Ordningen er nylig tatt i bruk for første gang, og hvor stort omfang ordningen vil ha de neste årene er usikkert. Utvidelsene som er beskrevet vil øke administrasjonen av ordningen, uten at man nødvendigvis får økt salget av særlig betydning. Det er også et mål å sette inn tiltak så tidlig som mulig og å redusere risiko for konkurransevridding. Landbruksdirektoratet mener det derfor kan være mest hensiktsmessig å være tilbakeholden med utvidelser av ordningen på nåværende tidspunkt, og heller gjøre utvidelser etter hvert som man har mer erfaring med ordningen og ser behovet for det. Basert på dette foreslår Landbruksdirektoratet å tilføye en bestemmelse i regelverket som avklarer at kjøttproduktene skal være rene kjøttråvarer, uten tilsetninger. Dette gjelder også tilsetninger av vann og salt (se ovenfor).

Endring av produkt i omsetningsledd etter søker

Det fremgår av forskriften § 4-3 at det er slakteri og skjærebedrift som kan gis prisnedskriving for kjøttprodukter. I forskriften § 2 første ledd, er det gitt at produktene skal være egenproduserte, av norsk råvare. Salg til spesialmarkeder skjer i hovedsak gjennom grossister eller skipshandlere. Kjøttbedrifter som søker om prisnedskriving vil altså stort sett selge produktet videre til grossist/skipshandler, som er den som gjennomfører selve salget til spesialmarkeder. Det er ikke et krav i ordningen at kjøttbedriften selv skal gjennomføre salget, uten grossist/skipshandler. Kjøttbedriften som søker om prisnedskriving skal imidlertid dokumentere at kjøttet er solgt til spesialmarkeder jf. forskriften § 8 andre ledd, og skal således sørge for at deres kunder har solgt varene til spesialmarkeder.

I tillegg til grossister/skipshandlere kan man se for seg at kjøttproduktene går via flere omsetningsledd før det kommer frem til spesialmarkedet. Regelverket sier ikke noe spesifikt om andre omsetningsledd, men som nevnt gjelder ordningen egenproduserte produkter.

Landbruksdirektoratets vurdering

Som tidligere beskrevet foreslår Landbruksdirektoratet at bearbeiding av kjøttproduktene skal begrenses til kverning av sortering og at tilsetninger ikke aksepteres. Ved videresalg bør slik bearbeiding også gjelde senere omsetningsledd. Produktet det gis prisnedskrivning for, skal altså være produktet som selges ut til spesialmarkeder. Siden regelverket sier at produktene skal være egenproduserte, mener Landbruksdirektoratet at gjeldende regelverk hindrer bearbeiding av produktene i senere omsetningsledd. Vi ser derfor ikke behov for å klargjøre dette i regelverket, men vil legge dette til grunn i administreringen av ordningen.

Landbruksdirektoratets vurdering - oppsummering

Basert på erfaringene med ordningen prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder for kjøtt, ser Landbruksdirektoratet behov for å klargjøre regelverket når det gjelder hvordan vareomfanget skal forstås. Landbruksdirektoratet ser samtidig at det kan være et fremtidig behov for enten innstramminger eller utvidelser av ordningen, og vil gjøre vurderinger av dette fremover etter hvert som man får mer erfaring med ordningen.

Landbruksdirektoratet foreslår følgende tillegg i forskrift om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder:

Forskriften § 5-3 nytt andre og tredje ledd skal lyde:

«Kverning av sorteringer til deig er tillatt. Det er også tillatt å blande sorteringer/deiger, men prisnedskrivning gis kun for den andelen av produktet som består av en sortering med sats for prisnedskrivning. Dersom blandingen inneholder sorteringer med ulike satser, skal satsen for hver enkelt sortering benyttes for den andelen av produktet som sorteringen utgjør. Ved blanding av sorteringer skal aktøren dokumentere hvilke sorteringer som inngår og hvor stor andel hver sortering utgjør av produktet.

Produktene skal være rene kjøttprodukter, uten andre ingredienser eller tilsetningsstoffer.»

Omsetningsrådet har tidligere vedtatt at ordningen prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder skal evalueres etter 3—5 år, ref. vedtak i sak 64/19 av 20. mai 2019. Dette vedtaket gjaldt generelt for alle sektorene. Ordningen for egg og melk trådte i kraft i 2021, og har dermed nå vært praktisert i fem år. For kjøtt har man også hatt ordningen i mer enn fem år, men ordningen har blitt endret med virkning fra 2025. Landbruksdirektoratet mener det bør gjøres en evaluering av ordningen for alle sektorer, men at det for kjøtt kan være hensiktsmessig med noen år til med erfaring før evaluering. I 2026 er det få produkter som er inkludert i ordningen, så det kan være nyttig å ha med søknadsrunden for 2027 før evaluering. Man kan enten gjøre en evaluering av ordningen for egg og melk i nær fremtid og så evaluere kjøtt for seg selv på et senere tidspunkt, eller gjøre en samlet evaluering på tvers av sektorene. Siden ordningen i sektorene egg og melk virker å fungere tilfredsstillende, foreslår Landbruksdirektoratet at spesialmarkedsordningen evalueres for alle sektorer etter søknadsbehandlingen for 2027.

Saksnr.: 052/26	Sektor: Egg, melk og kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Egg, melk og kjøtt – Prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder – prognosefrist	Saksnr.: 26/36585 - 1

Beskrivelse

Ved fastsettelse av satsene for prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder for 2026 i Omsetningsrådets møte 18. september 2025, sak 68/25, fremmet Bjørn-Ole Juul-Hansen et ønske om å se på fristen for innsending av prognoser opp mot dato for fastsetting av satser.

Landbruksdirektoratet har på bakgrunn av dette vurdert ulike tidspunkt og foreslår å endre fristene for satsforslag og levering av prognose, samt tidspunktet for behandling i Omsetningsrådet. Forslaget er at ny frist for å levere satsforslag er 15. mai, at satsene behandles i juni, og at ny prognosefrist er 25. september. Forskriftsendringene foreslås å gjelde fra 2027. De nye fristene vil dermed først gjelde for satser og prognoser for 2028.

Fristene, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37. Om noen av rådets medlemmer er uenig i dette, ber sekretariatet om å bli varslet så raskt som mulig.

Hjemmel

Forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder § 7

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet endrer fristene for å levere satsforslag og prognose i ordningen prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder fra og med 2027, med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder

Fastsatt av Omsetningsrådet 22. juni 2026 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift 22. juni 2020 nr. 1400 om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder, gjøres følgende endringer (endringer i kursiv):

§ 6 femte ledd skal lyde:

Frist for innsending av forslag etter første ledd er *15. mai* året før det kalenderåret satsene skal gjelde for.

§ 7 første ledd skal lyde:

For å motta prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder må søker innen *25. september* foregående år ha sendt prognose for året det søkes om prisnedskriving for.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2027.»

Egg, melk og kjøtt – Prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder – prognosefrist

Innledning

Ved fastsettelse av satsene for prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder for 2026 i Omsetningsrådets møte 18. september 2025, sak 68/25, fremmet Bjørn-Ole Juul-Hansen et ønske om å se på fristen for innsending av prognoser opp mot dato for fastsetting av satser.

Landbruksdirektoratet har derfor vurdert ulike tidspunkt og foreslår å endre fristene for satsforslag og levering av prognose, samt tidspunktet for behandling i Omsetningsrådet. Forskriftsendringene foreslås å gjelde fra 2027. De nye fristene vil dermed først gjelde for satser og prognoser for 2028.

Fristene, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 22. juni 2026 jf. forvaltningsloven § 37. Om noen av rådets medlemmer har innvendinger mot dette, ber sekretariatet om å bli varslet så raskt som mulig.

Dagens frister for spesialmarkeder

De relevante fristene i ordningen for prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder er som følger:

- 25. august:
Markedsregulator har frist for å levere forslag til satser for påfølgende år.
- 1. september:
Aktørene som ønsker å delta i ordningen påfølgende år har frist for å levere prognose over budsjettert salgskvantum.
- Omsetningsrådets septembermøte:
Satsene for påfølgende år behandles i Omsetningsrådet i møtet som pleier å være i september.

Forskjeller mellom sektorene

Det er noen forskjeller mellom sektorene i ordningen, der det særlig er kjøtt som skiller seg fra egg og melk på enkelte punkter. For egg og melk har ordningen vært i bruk lenge, og den har vært relativt stabil i satser og omfang. I disse sektorene bidrar ordningen i hovedsak til økt omsetning, og det fastsettes satser uavhengig av markedssituasjonen. For kjøtt skal ordningen ikke kun bidra til økt omsetning, men også i større grad brukes som et markedsbalanserende tiltak. Dette innebærer at det er krav om uttak fra reguleringslager for å motta prisnedskriving, og at behovet for satser skal vurderes ut fra markedssituasjonen. Ordningen skal på denne måten kun benyttes på de kjøttslagene det er forventet overskudd på.

2025 var første året ordningen var i bruk på kjøtt, så hvor stort omfanget av ordningen vil være fremover er usikkert. Selv om ordningen ikke har vært i bruk tidligere, har det blitt fastsatt satser. Disse har variert en del da prisene på de ulike stykningsdelene har variert både innenlands og utenlands, som også gjør at det kan være større usikkerhet for aktørene i denne sektoren rundt hvor stor prisnedskriving man kan forvente. Det er også usikkerhet rundt hvilke dyreslag det vil være prisnedskriving på avhengig av markedssituasjonen.

Levering av prognose er et krav i ordningen, slik at det kun er aktører som har levert

prognose innen fristen som kan motta prisnedskriving. Prognosen skal inneholde budsjettert salgskvantum for kalenderåret, spesifisert per varetype eller produktgruppe. For egg og melk gjelder dette 2—3 varetyper/produktgrupper, mens det for kjøtt omfatter 19 ulike kjøttprodukter.

Kostnadene ved ordningen varierer også mellom sektorene. I 2025 var kostnaden for egg kr 3,00 per kg og for kjøtt var kostnaden i gjennomsnitt kr 42,43 per kg. For melk var kostnaden ca. kr 25,00 per kg produkt. Melkeproduktene var hvitost og yoghurt naturell. Gitt at 1 kg hvitost tilsvarer ca. 10 liter melk og 1 kg yoghurt tilsvarer ca. 1 liter melk, var kostnaden ca. kr 2,73 per liter melk.

Beskrivelse av problemstillingen for prognosefristen

Slik rekkefølgen er i dag skal aktørene som ønsker å delta i ordningen levere en prognose før satsene er vedtatt av Omsetningsrådet. Dette kan være en utfordring for aktørene, siden satsene påvirker hvilken pris de kan tilby kundene i spesialmarkeder og dermed mengden de forventer å kunne selge. Prognosefristen er også en god stund før starten av tilskuddsåret, som gjør at det kan være usikkerhet rundt hva prisnivået vil være på generelt grunnlag. Dette kan svekke prognosene som leveres på grunn av manglende prisinformasjon. Det har heller ikke vært mulig for aktørene å inngå avtaler basert på prisnedskrivingen før de leverer prognose, som også kan spille inn på prognosen.

For kjøtt har man en ekstra problemstilling siden man kun skal ha prisnedskriving for kjøttslagene der det er behov for ordningen for å balansere markedet. Det betyr at aktøren leverer prognose for både storfe, sau, lam og svin uten å vite om det blir prisnedskriving for alle kjøttslagene, enkelte av dem, eller ingen. Kjøtt skiller seg også ut ved at vareomfanget er særlig stort, slik at omfanget av prognosen aktøren skal levere kan være større og kreve mer arbeid. Slik fristene er nå pålegger man potensielt unødvendig arbeid på aktørene.

Samtidig gir prognosene informasjon om omfanget og kostnaden man kan forvente ved ordningen. Slik fristene er i dag er prognosene kjent når Omsetningsrådet behandler satsene og før markedsregulatorne skal vurdere satsene for omsetningsavgiftene for kommende år.

Innspill fra markedsregulator Nortura

Landbruksdirektoratet har spurt Nortura om deres synspunkter på problemstillingen rundt prognosefristen.

Nortura er enig i at dagens frister ikke er optimale og ser at det kan være behov for endringer. De mener det er mulig å flytte prognosefristen til etter at satsene er fastsatt. Satsene fastsettes først og fremst med utgangspunkt i marked og prisforhold internasjonalt. Nortura mener at prognoser fra aktørene som er basert på usikre forutsetninger uansett vil ha begrenset verdi i vurderingen av satser.

Nortura foreslår at Omsetningsrådet fastsetter satsene i juni-møtet. Aktørene vil da ha god tid til å gjøre avtaler og levere prognose innen 1. oktober. For at Nortura skal kunne ta høyde for kostnaden inn i beregningen av omsetningsavgiften for kommende år, må de ha prognosen senest 1. oktober.

For at Omsetningsrådet skal ha et anslag på kostnadene ved ordningen ved fastsettelse av satsene, er et alternativ at markedsregulator gjør et anslag i forbindelse med forslaget til satser. Nortura mener imidlertid at et slikt anslag før de vet interessen for ordningen vil ha begrenset verdi. Samtidig ser de ikke at Omsetningsrådet har behov for et slikt anslag for å fastsette satser.

Endringsforslaget til Nortura er særlig på grunnlag av kjøttsektoren. På egg mener de det er av mindre betydning om satsene fastsettes som nå, i september, eller i juni.

Innspill fra markedsregulator Tine

Tine mener at fristene fungerer slik de er i dag for melkesektoren, og ser derfor ikke behov for å endre dem. Samtidig ser Tine at det kan være mer relevant i de andre sektorene. Tine har derfor ikke gitt innvendinger mot at fristene endres for alle sektorene.

Alternativ løsning ved å flytte kun prognosefristen

Et alternativ vil være om prognosefristen flyttes til etter Omsetningsrådet har vedtatt satsene. Aktørene vil da ha informasjon om hvilke produkter det er prisnedskrivning på og hva satsene er. Det vil sannsynligvis gjøre prognosene mer treffsikre, samtidig som man unngår unødvendig arbeid for aktørene. En ulempe ved dette alternativet er at Omsetningsrådet ikke har informasjon om kostnadene ved ordningen når satsene behandles. Det kan også bety at markedsregulator ikke har prognosene før de skal behandle forslaget til omsetningsavgift i midten av oktober, litt avhengig av når den alternative prognosefristen vil være. Dersom prognosefristen skal være tidsnok til at markedsregulator har informasjon om prognosene før de skal vurdere nivået på omsetningsavgiften, som etter Norturas vurdering senest kan være 1. oktober, kan det i enkelte år være svært kort tid fra behandling av satsene i Omsetningsrådet til prognosefristen. Det kan dermed være krevende for aktørene å levere gode prognoser dersom tiden de har fra satsfastsettelse til prognosefrist er begrenset. Siden 2020 har septembermøtet vært i perioden 14.-25. september. Samtidig vil en senere prognosefrist enn 1. oktober gjøre at markedsregulator ikke har prognosene innen de skal behandle forslag til omsetningsavgift i eget konsernstyre.

Alternativ løsning ved å flytte fristen for satsforslag og behandling i Omsetningsrådet

Et annet alternativ er som Nortura foreslår, at satsene behandles tidligere i Omsetningsrådet. Det gjør at prognosefristen kan være etter satsene behandles i rådet, samtidig som den er tidlig nok til at markedsregulatorene har prognosene før de skal behandle størrelsen på omsetningsavgiften. Da må også fristen markedsregulator har for å levere satsforslag flyttes. Dersom Omsetningsrådet behandler satsene i juni, bør fristen til markedsregulator om å komme med satsforslag flyttes til mai, f.eks. 15. mai som er fristen for andre saker som skal behandles i Omsetningsrådets junimøte. Da kan man opprettholde dagens prognosefrist 1. september, eller eventuelt gi aktørene noe mer tid slik at de har mer tid til å avklare avtaler med kunder før de leverer prognose. Norturas vurdering er at prognosefristen senest kan være 1. oktober. For å være sikker på at markedsregulatorene har prognosene innen 1. oktober, kan det være aktuelt å sette prognosefristen til f.eks. 25. september, for å ta høyde for helgedager, tekniske forsinkelser, og at Landbruksdirektoratet har tid til å sammenstille prognosene for de ulike sektorene.

Bakdelen ved en slik løsning er at markedsregulator må vurdere satsene og behovet for ordningen på et mye tidligere tidspunkt enn de gjør i dag. Usikkerheten rundt både selve satsene og hvilke kjøttslag det vil være overskudd på for året etter vil være større.

Da forskriften ble vedtatt for egg og melk 22. juni 2020, sak 54/20, ble satsforslagsfristen satt til 1. juni. Utgangspunktet for dette var en forutsetning om at satsene skulle på ordinær høring før behandling i Omsetningsrådet. Ettersom praksisen ble endret til muntlig høring i rådsmøtene, ble fristen 25. august, ref. Omsetningsrådets møte 14. september 2021, sak 74/21.

Å flytte denne fristen tidligere enn dagens frist påvirker særlig markedsregulators oppgaver

som å foreslå satser og vurdere hvilke kjøttslag det er behov for ordningen for kommende år. Det er derfor grunn for å legge særlig vekt på markedsregulatorennes vurdering av dette alternativet.

Det fremstår ikke aktuelt å flytte behandlingen av satsene til et senere møte i Omsetningsrådet, både på grunn av behovet for et kostnadsanslag i vurderingen av størrelsen på omsetningsavgiftene og på grunn av aktørenes behov for å inngå avtaler med kundene i spesialmarkeder før årsskiftet.

Landbruksdirektoratets vurdering

Dagens frister for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder har noen klare utfordringer. Å ha en prognosefrist før satsene er kjent gjør prognosene mer usikre, og man kan samtidig pålegge aktørene unødvendig arbeid. Selv om det vil være en fordel at prognosene er kjent når satsene fastsettes for å ha et anslag på kostnadene ved ordningen, er de til mindre nytte når grunnlaget for prognosene er mangelfullt. Det kan være viktigere å sørge for at prognosene er så gode som mulig og er kjent for markedsregulatoren når de skal vurdere sitt forslag til satser for omsetningsavgiften, slik at kostnadene ved ordningen er hensyntatt i budsjettet. Ved å ha prognosefristen etter satsfastsettelsen kan prognosene være mer realistiske, som forbedrer grunnlaget for størrelsen på avgiften. I den sammenheng er det viktig å være oppmerksom på at når satsene først er vedtatt, kan ikke rådet gå bort fra disse dersom man på et senere tidspunkt, som ved behandling av omsetningsavgiften, ser at kostnadene ved ordningen blir betydelig større enn forventet.

Dersom man kun flytter prognosefristen og opprettholder dagens tidspunkt for behandling av satsene, kan det bli kort tid fra behandling av satsene til prognosefristen, da tidspunktet for prognosefristen begrenses av når prognosene må være kjent for markedsregulator for at de skal hensyntas i vurderingen av omsetningsavgiften. Dersom formålet med å endre fristen er å forbedre prognosene, er det også fordelaktig at aktørene har tilstrekkelig tid til å vurdere prognosene, og tid til å eventuelt inngå avtaler. Dersom septembermøtet er nærmere slutten av måneden, blir det kort tid fra satsene fastsettes til aktørene skal levere prognose. Det kan også være en bakdel dersom tidspunktet for septembermøtet er veldig bundet på grunn av denne problemstillingen.

Det kan derfor være aktuelt å flytte både satsfastsettelsen og prognosefristen for å behandle satsene før prognosefristen og gi mer tid fra satsene er fastsatt til prognosene skal leveres, samtidig som markedsregulatoren har tilgang på prognosene innen de skal vurdere behovet for omsetningsavgift. Utfordringen ved dette alternativet er større usikkerhet i vurderingen av satsene og markedssituasjonen for de ulike kjøttslagene siden vurderingene må gjøres på et mye tidligere tidspunkt. Landbruksdirektoratet vil påpeke at dette alternativet vil medføre at markedsregulatoren i større grad må basere seg på skjønn. Det øker også risikoen for at satsene er mindre treffsikre og at man enten har satser på et kjøttslag det er underskudd av eller har 0-satser på et kjøttslag det er overskudd av. Dersom prognosene viser betydelige kostnader, er satsene allerede fastsatt, slik at man ikke kan nekte aktørene prisnedskrivning innenfor rammene i ordningen. Samtidig kan disse endringene gjøre at ordningen blir mer brukt og at man har et bedre kostnadsanslag når omsetningsavgiften skal fastsettes. Det er vanskelig å forutsi konsekvensene ved å endre fristene, på godt og vondt. Det må sannsynligvis prøves ut for å vite om det styrker eller svekker ordningen. Vi viser i den forbindelse til sak 51/26 som behandles i samme møte, der det er foreslått en evaluering av ordningen etter søknadsbehandlingen i 2027. I denne evalueringen kan man også se på hvordan de nye fristene har fungert det første året.

Det er klare fordeler og ulemper med alle de skisserte alternativene for fristene, og ingen av alternativene løser alle utfordringer. Å endre fristen for satsbehandling påvirker særlig markedsregulatoren som skal foreslå satser på et tidligere tidspunkt enn tidligere. Siden

markedsregulatorene er komfortable med å prøve denne løsningen, og gitt at alle involverte er innforstått med usikkerheten dette alternativet innebærer, er Landbruksdirektoratets innstilling å endre tidspunktet for behandling av satsene.

Nortura mener at prognosefristen senest bør være 1. oktober, slik at markedsregulatorene har mulighet for å ta høyde for prognosene i forslaget til omsetningsavgift. For å sikre at markedsregulatorene har mottatt prognosene innen 1. oktober, foreslår Landbruksdirektoratet at prognosefristen settes til 25. september. Når det gjelder fristen for satsforslag fra markedsregulator foreslår Landbruksdirektoratet 15. mai som frist, som tilsvarer fristen for andre faste saker til junimøtet.

Utfordringen med fristene gjelder i utgangspunktet kjøttsektoren, og i mindre grad egg og melk. Man kan derfor gjøre forskjell på de ulike sektorene, ved å endre fristene kun for kjøtt og opprettholde fristene for egg og melk. Samtidig kan det være mer oversiktlig at man har samme frister for alle sektorer og at alle satsene behandles i samme møte i Omsetningsrådet. Selv om Tine ikke ser behov for endringer i melkesektoren, har de i utgangspunktet ikke hatt innvendinger mot at man endrer fristene for alle sektorer. Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at man har samme frister for alle sektorer.

På grunnlag av dette foreslår Landbruksdirektoratet for Omsetningsrådet at man gjør følgende endringer i forskrift om prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder (endringer i kursiv):

§ 6 femte ledd skal lyde:

«Frist for innsending av forslag etter første ledd er *15. mai* året før det kalenderåret satsene skal gjelde for.»

§ 7 første ledd skal lyde:

«For å motta prisnedskriving ved salg til spesialmarkeder må søker innen *25. september* foregående år ha sendt prognose for året det søkes om prisnedskriving for.»

Landbruksdirektoratet foreslår at endringene gjelder fra og med 2027 siden det er for sent å skulle gjøre disse endringene for inneværende år. Dette innebærer at endringen først vil gjelde for behandling av satsene som skal gjelde i 2028.

Saksnr.: 053/26	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2. halvår 2026	Saksnr.: 25/50598 - 16

Beskrivelse

Nortura har vurdert nivået på omsetningsavgiften på kjøtt og egg. De foreslår å øke avgiften på egg og redusere avgiften på alle kjøttslag i andre halvår 2026.

Det har ikke kommet forslag fra styret i Animalia om å endre satsene for kylling og kalkun.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslaget fra Nortura.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura datert 2. juni 2026

Forslag til vedtak

1. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg fastsettes til kr 0,90 per kg fra og med 29. juni 2026.
2. Omsetningsrådet vedtar følgende satser for omsetningsavgift på kjøtt i andre halvår 2026, som er en endring sammenlignet med vedtaket i sak 105/25 punkt 5:

Kjøtt av storfe:

F.o.m. 29.06.2026	kr 1,10 per kg
F.o.m. 03.08.2026	kr 0,50 per kg
F.o.m. 28.09.2026	kr 4,00 per kg
F.o.m. 02.11.2026	kr 1,20 per kg

Kjøtt av lam:

F.o.m. 29.06.2026	kr 2,10 per kg
F.o.m. 03.08.2026	kr 1,10 per kg

F.o.m. 07.09.2026

kr 2,10 per kg

Kjøtt av sau:

F.o.m. 29.06.2026

kr 2,10 per kg

Kjøtt av svin:

F.o.m. 29.06.2026

kr 0,50 per kg

For kjøtt av svin gjelder satsen også for purke og râne.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2. halvår 2026

Innledning

I brev datert 2. juni 2026 foreslår Nortura endringer i omsetningsavgiften for egg og kjøtt i andre halvår 2026. Konsernstyret behandlet saken 19. mai 2026.

De foreslår følgende endringer:

- Omsetningsavgiften på egg økes til kr 0,90 per kg (opp kr 0,10 per kg fra kr 0,80 per kg)
- Omsetningsavgiften på svin reduseres til kr 0,50 per kg (ned kr 0,30 per kg fra 0,80 per kg)
- Omsetningsavgiften på storfe reduseres med kr 0,20 per kg i gjennomsnitt for perioden (avgiftssatsen varierer gjennom perioden)
- Omsetningsavgiften på sau reduseres til kr 2,10 per kg (ned kr 0,20 per kg fra kr 2,30 per kg)
- Omsetningsavgiften på lam reduseres med kr 0,20 per kg i gjennomsnitt for perioden (avgiftssatsen varierer gjennom perioden)

For storfe og lam brukes omsetningsavgiften sammen med prisløypen for å påvirke tilførslene fra produsentene, og avgiftssatsen har derfor variasjoner gjennom perioden.

Opprinnelig vedtak om satser for omsetningsavgiften i 2026

I møtet 8. desember 2025, sak 105/25, gjorde Omsetningsrådet følgende vedtak:

1. «Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt fra og med 1. januar 2026 fastsettes til:

Egg	kr 0,80 per kg
Kjøtt av kylling	kr 0,24 per kg
Kjøtt av kalkun	kr 0,24 per kg
2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av storfe fastsettes til kr 4,00 pr kg fra og med 1. januar 2026.
3. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av sau og lam fastsettes til kr 3,00 pr kg fra og med 1. januar 2026.
4. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av svin fastsettes til kr 1,50 pr kg fra og med 1. januar 2026.
5. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i punkt 2-4, fastsetter Omsetningsrådet satsene for omsetningsavgift på kjøtt for 2026 som følger:

Kjøtt av storfe:

F.o.m. 01.01.2026	kr 1,10 per kg
F.o.m. 29.06.2026	kr 1,20 per kg
F.o.m. 28.09.2026	kr 4,00 per kg
F.o.m. 02.11.2026	kr 1,20 per kg

Kjøtt av lam:

F.o.m. 01.01.2026	kr 2,30 per kg
F.o.m. 27.07.2026	kr 1,30 per kg
F.o.m. 07.09.2026	kr 2,30 per kg

Kjøtt av sau:

F.o.m. 01.01.2026	kr 2,30 per kg
-------------------	----------------

Kjøtt av svin:

F.o.m. 01.01.2026	kr 1,50 per kg
F.o.m. 19.01.2026	kr 0,80 per kg

For kjøtt av svin gjelder satsen også for purke og råne.

6. Omsetningsrådet ber sekretariatet gjøre en ny vurdering av målsatt størrelse for de ulike fondene.»

Landbruks- og matdepartementet fastsatte omsetningsavgiften på egg og maksimalavgiftene på kjøtt i tråd med Omsetningsrådets forslag.

Kjøtt og egg - Markedssituasjonen og prognose

Etter en periode med relativt stort importbehov av storfe, forventer Nortura bedre markedsdekning av norsk storfekjøtt fremover. For gris og lam forventer de om lag balanse. Eggmarkedet er nå fullt ut dekket av norsk produksjon.

916 tonn sau på reguleringslager ved inngangen til 2026 ble solgt i løpet av de tre første månedene. Om lag 100 tonn gris, som ble fryst inn rundt påsketider, forventer Nortura blir solgt innen sommeren. Nortura prognoserer ny innfrysing av sau i høst, og det kan forekomme litt innfrysing av gris i enkelte uker.

For egg er det igangsatt redusert verpeperiode.

Egg – Kostnader og finansiering av markedsreguleringen i 2026

Ved fastsetting av omsetningsavgiften for 2026 var det lagt til grunn et inngående fond på 34,9 mill. kroner, og regnskapet fra Omsetningsrådet for 2025 viser at fondet ble på 33,7 mill. kroner ved utgangen av 2025.

Prognosen på egg fra mai viser en overproduksjon i markedet i løpet av 2026, som gir noe oppjusterte kostnader for året. Dette i tillegg til et lavere inngående fond, viser at budsjettet nå får et utgående fond for 2026 på 24,6 mill. kroner. Dette mener Nortura er uforsvarlig lavt,

og de foreslår at omsetningsavgiften for egg økes med 10 øre til 90 øre per kg egg fra 29. juni 2026.

En økning i omsetningsavgiften for egg gir et utgående fond for 2026 på 28,5 mill. kroner og Nortura mener at inntektene vil gi tilstrekkelig sikkerhet ut året. Anbefalt nivå for eggfondet er 30,0 mill. kroner, vedtatt i Omsetningsrådet 20. oktober 2015, sak 69/15.

Tabellen under viser justert budsjett for 2026 med en økt sats til kr 0,90 per kg for andre halvår, samt regnskap for de foregående årene.

Budsjettopplysninger på egg. Alle tall er i hele tusen kroner.

					Revidert budsjett
	2022	2023	2024	2025	2026
Pristap / gevinst	-1 067	-219	-33	-48	
Supplering, lagring	3 267	416	823	609	1 000
Spesialmarkeder	1 949	1 504	1 600	1 587	1 500
Redusert verpeperiode	25 844	0	0	0	8 000
Priskompensasjon	24 396	27 090	29 376	33 164	30 500
Adm.	4 732	5 736	6 510	6 870	8 321
Korrigerig, renter	0	313	36	8	
Billigsalg av egg til eggprodukter	10 554				
Opphold i eggproduksjon	3 200	9 494			
Overskuddsegg til før	863				
SUM	73 738	44 334	38 310	42 190	49 321
Faglige tiltak	4 276	4 486	4 724	4 880	5 026
Ekstrabev. faglige tiltak					700
Forsøkshus, faglige tiltak	1 477	1 477	1 477		
OEK	15 687	12 696	13 434	12 908	13 419
Adm. Omsetn.Råd	3 312	3 389	3 600	3 734	3 898
Økologisk	100	100	106	106	132,5
Nyt Norge	285	285	285	285	364,1
Totalt behov	98 875	66 767	61 936	64 103	72 861
Fond 1/1	35 138	16 712	25 479	31 574	33 670
Inngang	81 201	75 117	67 092	65 021	66 700
Renter	319	417	973	1 178	1 000
Sum	116 658	92 246	93 544	97 773	101 370
Forbruk	98 875	66 767	61 936	64 103	72 861
Tap på fordringer/annet	1 070				
Fond 31/12	16 712	25 479	31 574	33 670	28 509
Endring	-18 426	8 767	6 095	2 096	-5 161

Det er noen awik sammenlignet med Norturas brev grunnet oppdaterte regnskaps- og budsjettall.

Kjøtt – Kostnader og finansiering av markedsreguleringen i 2026

Regnskapet for 2025 viser et inngående fond på 480 mill. kroner i 2026. Det betyr at fondet økte med 73 mill. kroner i løpet av 2025. I oktober 2025, da Nortura foreslo satser for 2025, ble det anslått at fondet ville være på om lag 445 mill. kroner ved inngangen til 2026. Differansen skyldes i hovedsak at bruk av frysefradrag og rabatter ved salg fra reguleringslager ble lavere enn budsjettet.

Med bakgrunn i faktiske kostnader t.o.m. mars og oppdatert markedsprognose, budsjetterer Nortura nå med en reguleringskostnad inkl. administrasjon på ca. 66 mill. kroner i 2026. Det er 12 mill. kroner lavere enn budsjettet høsten 2025. Det er i hovedsak budsjettet for frysefradrag og lagring som er justert ned.

Tabellen nedenfor viser fordelingen mellom de ulike kostnadspostene.

Revidert oversikt over reguleringskostnader for kjøtt 2026 (mill. kroner)

	Revidert budsjett 2026	Opprinnelig budsjett 2026
Innfrysing/svinn	4	4
Lagerkostnader	3	5
Frakter	4	3
Frysefradrag/spesialmarkeder	18	29
Pallehold	5	5
Adm./renter/forsikring	32	31
Totalt	66	78

Reguleringskostnadene på 66 mill. kroner fordeler seg med anslagsvis 13 mill. kroner på storfe, 28 mill. kroner på gris og 24 mill. kroner på sau/lam. Den største usikkerheten i kostnadsanslaget er knyttet til behovet for innfrysing i løpet av sommeren og høsten.

Inngående fond i 2026 ble 35 mill. kroner høyere enn forutsatt da satsene ble fastsatt høsten 2025. I tillegg er reguleringskostnadene for inneværende år nedjustert med 12 mill. kroner. Med de vedtatt satsene for omsetningsavgift for 2026 viser beregninger nå et utgående fond for året på ca. 550 mill. kroner, dvs. godt over nivået på 500 mill. kroner som er målsatt nivå fra og med 2026. Nortura mener det er rom for å redusere avgiftssatsene for andre halvår.

Det er et felles fond for omsetningsavgift for kjøtt, men satsene for omsetningsavgift settes individuelt for storfe, gris og sau/lam ut fra behovet for midler for å dekke kostnader knyttet til det enkelte dyreslaget.

Avgiften reduseres for alle dyreslag, men reduksjonen er størst for gris. Dette reflekterer at svinproduksjonen relativt sett har hatt et høyere innbetalt avgiftsnivå enn de øvrige dyreslagene, sett opp mot tilhørende kostnader. Satsen som foreslås for gris i andre halvår er imidlertid lavere enn det som er nødvendig for å dekke løpende kostnader gjennom året, og en må derfor gå ut fra at satsen vil øke igjen neste år.

Tabellen nedenfor viser det reviderte budsjettet for 2026 på grunnlag av de foreslåtte satsene, samt regnskap for de foregående årene.

Budsjettopplysninger på kjøtt. Alle tall er i hele tusen kroner.

	Regnskap				Revidert budsjett
	2022	2023	2024	2025	2026
Fond 01.01	283 860	242 898	306 901	407 378	480 138
Omsetningsavgift	168 015	430 702	561 435	419 577	249 000
Renteinntang fondet	2 754	12 093	17 367	17 793	19 000
Annet	1 100	994	1991	3 204	
Sum inntekter	171 869	443 789	580 793	440 574	268 000
Administrasjon org.	15 555	16 359	17 941	21 843	28 000
Markedsregulering	48 634	210 436	297 775	187 744	38 000
Faglig tiltak/opplysning	144 900	147 816	160 299	153 954	159 000
Sekretariatet (adm)	3 742	5 175	4 301	4 273	4 200
Sum utgifter	212 831	379 786	480 316	367 814	229 200
Fondsendring	-40 962	64 003	100 477	72 760	38 800
Fond 31.12	242 898	306 901	407 378	480 138	518 938

Med nedjusterte kostnader i budsjettet og forslag til reduserte satser for omsetningsavgiften, estimeres utgående fond for 2026 til om lag 519 mill. kroner.

Norturas forslag til satser for omsetningsavgift andre halvår 2026

Tabellen nedenfor viser Norturas forslag til satser for omsetningsavgiften for andre halvår 2026, oppgitt i kr per kg.

	29.06.2026	03.08.2026	07.09.2026	28.09.2026	02.11.2026
Storfe	1,10	0,50		4,00	1,20
Gris	0,50				
Lam	2,10	1,10	2,10		
Sau	2,10				
Egg	0,90				

Forslaget innebærer økt omsetningsavgift på egg, mens samtlige kjøttslag får redusert avgift. For storfe og lam brukes omsetningsavgiften som en del av prisløypa mot produsent for å styre slaktingen i forhold til etterspørselen. Avgiften varierer derfor gjennom perioden for disse kjøttslagene.

Landbruksdirektoratets vurdering*Egg*

Markedsprognosen fra Norsk egg- og kjøttråvare (NOEK) i mai viser en overproduksjon på 300 tonn egg samlet for 2026. Dette er etter at tiltaket med redusert verpeperiode på 600 tonn, som Nortura fikk innvilget av OR for 2026 jf. sak 88/25 av 8. desember 2025, er

benyttet.

Inngående fond i 2026 var på 33,7 mill. kroner, som er lavere enn det som var prognosert da omsetningsavgiften ble vedtatt 8. desember 2025, sak 105/25. Inngående fond ble da beregnet til 34,9 mill. kroner. Nortura foreslår en økning i omsetningsavgiften på 10 øre per kg egg. I det reviderte budsjettet for 2026, inkludert den økte satsen for andre halvår 2026, gir et fond på 28,5 mill. kroner ved utgangen av året. I sak 69/15 ble det vurdert at ønsket fondsstørrelse på egg er 30 mill. kroner. Fondet vil dermed være rett under ønsket nivå ved utgangen av 2026.

Landbruksdirektoratet har ingen innvendinger mot Norturas forslag om å øke omsetningsavgiften på egg med 10 øre per kg i andre halvår 2026.

Kjøtt

Omsetningsrådet vedtok 6. november 2023, i sak 88/23, at fondet for omsetningsavgift på kjøtt skal bygges opp til 500 mill. kroner. Gitt en oppbygging over tre år skal fondet være på det nivået i løpet av 2026. Nortura vurderer at dersom omsetningsavgiften på kjøtt ikke reduseres, vil fondet ved utgangen av året være på omtrent 550 mill. kroner. Målsatt nivå vil dermed være nådd i løpet av 2026. Samtidig vil fondet være betydelig over målsatt nivå ved utgangen av året. Nortura foreslår derfor å redusere avgiftssatsene for alle kjøttslag. Forslaget innebærer at nivået på fondet ved utgangen av året vil være på 519 mill. kroner.

Da omsetningsavgiften for 2026 ble behandlet i Omsetningsrådets møte 8. desember 2025, sak 105/25, var budsjettert inngående fond for 2026 på 445 mill. kroner. Regnskapet for 2025 viser at inngående fond i 2026 var på 480 mill. kroner. Dette i kombinasjon med noe redusert budsjett for reguleringskostnader gjør at behovet for avgiftsmidler er lavere enn tidligere budsjettert. Samtidig er det noe usikkerhet rundt hva kostnadene vil bli, særlig knyttet til behovet for innfrysing på reguleringslager i andre halvår.

Nortura foreslår redusert avgiftssats for alle dyreslag, men med en større reduksjon for kjøtt av svin siden svineproduksjonen har hatt en relativt høyere innbetaling i forhold til tilhørende kostnader sammenlignet med de andre dyreslagene. Selv om det er et felles fond for omsetningsavgiften på de ulike dyreslagene, er det et mål at hvert dyreslag skal bære sine kostnader. En større reduksjon på svin enn de andre dyreslagene er i tråd med dette målet. Nortura påpeker imidlertid at reduksjonen på svin gir en lavere avgiftssats enn det som er nødvendig for å dekke løpende kostnader gjennom året, og at man derfor må gå ut fra at satsen vil øke igjen neste år.

Omsetningsavgiften skal være på et nivå som dekker kostnadene ved markedsreguleringen, men den bør samtidig ikke pålegge produsentene høyere avgift enn nødvendig. Samtidig er det usikkerhet rundt hva reguleringskostnadene vil bli.

Landbruksdirektoratet har ingen innvendinger mot Norturas forslag til endringer i omsetningsavgiften på kjøtt i andre halvår 2026, som innebærer en reduksjon for alle kjøttslag.

Saksnr.: 054/26	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Melk – Forslag til omsetningsavgift 2. halvår 2026	Saksnr.: 25/54890 - 3

Beskrivelse

Tine SA foreslår å videreføre omsetningsavgiften på 10 øre fra 1. juli 2026. Tines reviderte budsjett viser at en større del av fondets inntekter kommer inn på fondet i 2027. Dette vil føre til et fond som ikke kan holde sine utbetalinger med nåværende omsetningsavgift.

Forslaget er godkjent i Tine SAs konsernstyre.

Landbruksdirektoratet innstiller på å øke omsetningsavgiften til 12 øre/liter.

Hjemmel

Lov av 1936-10-07 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine av 29. mai 2026

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk fastsettes til 12 øre per liter fra 1. juli 2026.

Melk – Forslag til omsetningsavgift 2. halvår 2026

Tine SA orienterer om revidert budsjett for markedsreguleringen i 2026 i brev av 29. mai 2026.

Omsetningsrådet vedtok en omsetningsavgift for 2026 på 10 øre per liter i møte 8. desember 2025. Denne satsen ble senere fastsatt av Landbruks- og matdepartementet med virkning fra 1. januar 2026.

Tine har oppdatert estimatene for inntekter og kostnader knyttet til markedsreguleringen for 2026. Tines reviderte budsjett viser lavere kostnader, men også lavere inntekter enn opprinnelig budsjett. De estimerte kostnadene til reguleringslagring er redusert. Inntekter fra prisgevinst er redusert, mens de forventede inntekter fra overproduksjonsavgift er økt.

Tines estimer viser også at en større andel av fondets inntekter ikke tilfaller fondet før i 2027.

Tine SA foreslår å opprettholde omsetningsavgiften på 10 øre per liter. Forslaget er godkjent i Tine SAs konsernstyre.

Revidert budsjett for 2026

Tabellen under viser en sammenstilling av opprinnelig budsjett for 2026, behandlet i omsetningsrådet 8. desember 2025, og revidert budsjett av 29. mai 2026.

Tabell 1 – Opprinnelig budsjett, Tines reviderte budsjett og alternativer til Tines forslag.

		Revidert budsjett 2026			
	Budsjett 2026	(alternativ 1)	Alternativ 2	Alternativ 3	Alternativ 4
Fond 1.1	72	55	55	55	55
Inntekter					
Oms.avgift	150	151	166	194	209
Overproduksjonsavgift	57	82	82	82	82
Renter	3	3	3	3	3
Prisgevinst	40	5	5	5	5
Sum inntekter	250	241	256	284	299
Kostnader					
Markedsregulering	152	148	148	148	148
Faglige tiltak	14	14	14	14	14
Opplysningsvirksomhet	30	30	30	30	30
Administrasjon	12	12	12	12	12
Adm. Kvote og sekretariat	17	17	17	17	17
Matmerk	3	3	3	3	3
Finansiering oppkjøp kvote	11				
Sum utgifter	239	224	224	224	224
Fondendring	11	17	32	60	75
Fond per 31.12	83	72	87	115	130
Likviditet per desember 26	-	37	-	27	-
Omsetningsavgift 1. halvår - øre/liter	10	10	10	10	10
Omsetningsavgift 2. halvår - øre/liter	10	10	12	16	18

*Finansiering oppkjøp kvote var i opprinnelig budsjett ført på 2026. Dette er i ettertid ført på 2025. Endringen har ingen betydning for fondet per 31.12.

Kostnader

I budsjett av 8. desember i fjor ble det forutsatt totale kostnader på 239 mill. kroner i 2026. I revidert budsjett er kostnadene 234 mill. kroner. Reduksjonen skyldes i stor grad reduserte kostnader til reguleringslagring og overføringstransport.

I Tine SAs budsjett og i direktoratets budsjett fra budsjettsaken i desember, er finansiering av statlig oppkjøp av kvote ført på regnskapsåret 2026. Dette hører til regnskapsåret 2025. Dette utgjorde 11 mill. kroner og er fjernet fra tabell 1. Endringen påvirker fondsstørrelsen per 1.1.26, men har ingen betydning for fondet per 31.12.26.

Inntekter

I budsjett av 8. desember ble det forutsatt inntekter på 250 mill. kroner. I forslaget til revidert budsjett er de totale inntektene redusert med 9 mill. kroner.

Prisgevinst på reguleringslager forventes bli på 5 mill. kroner, 35 mill. kroner lavere enn anslått i budsjettet. Reduksjonen skyldes i hovedsak reduksjonen i PGE på 16 øre per liter fra 1. juli 2026.

Det forventes en betydelig høyere overproduksjonsavgift enn hva det opprinnelige budsjettet tilsier. Tine estimerer at budsjettet på 57 mill. kroner økes til 82 mill. kroner, en økning på 25 mill. kroner. Det er usikkerhet om hvordan melkeprodusentene tilpasser seg den store reduksjonen på forholdstallet. Tine oppgir en forventet usikkerhet på +/- 10 mill. kroner.

Likviditetsutfordring

Tine SA skriver at en ev. likviditetsutfordring ikke bør løses med økt omsetningsavgift, ettersom det formodentlig vil resultere i en svært høy likviditet i fondet inn i 2027, som i seg selv tilsier en reduksjon i omsetningsavgift. Videre trekker de frem at omsetningsfondet bør reguleres av det årlige inntektsbehovet fremfor kortvarige likviditetsutfordringer, særlig når likviditetsutfordringen trolig er en engangshendelse. Slik løses bedre ved å utsette utbetalinger til Tine enn ved økt omsetningsavgift.

Omsetningsavgift

Tine anbefaler å opprettholde omsetningsavgiften på 10 øre per liter også i andre halvår 2026. Ved eventuell manglende likviditet i fondet innstiller Tine som før på at Tine avventer innbetaling for løpende reguleringskostnader.

Landbruksdirektoratets vurdering

Direktoratet vurderer Tines endringer i revidert budsjett som rimelige. En høyere melketilførsel enn prognosert og en sterk reduksjon i forholdstallet tilsier en høy overproduksjonsavgift.

En redusert prisgevinst er også en naturlig konsekvens av en redusert PGE.

Direktoratet understreker at overproduksjonsavgiften og prisgevinsten tradisjonelt sett er usikre budsjettposter som er noe utfordrende å estimere i mai måned.

Direktoratet har ingen ytterligere kommentarer til postene i Tines reviderte budsjett.

Likviditet og inntektsstrømmer i omsetningsfondet

Omsetningsfondet for melk preges av at deler av inntektene kommer i påfølgende regnskapsår. Når store deler av inntektene kommer i påfølgende år, kan dette skape likviditetsutfordringer mot slutten av året, selv om fondets utgående saldo er god.

Tradisjonelt løses deler av dette problemet ved å bake inn forventet prisgevinst i utbetalingene for regnskapsåret. Dette løser deler av likviditetsutfordringen og gir et mindre mellomværende påfølgende år. Dette er også gjort i år. Forventet prisgevinst er 5 mill. kroner, dvs. 35 mill. kroner mindre enn estimert i budsjettvedtaket i desember.

Deler av dette inntektstapet hentes inn ved at overproduksjonsavgiften estimeres å øke med 25 mill. kroner, fra 57 mill. kroner til 82 mill. kroner. Store deler av overproduksjonsavgiften tilfaller ikke omsetningsfondet før januar i påfølgende regnskapsår. I tillegg til endringene i overproduksjonsavgift og prisgevinst, er kostnadene til reguleringsaktiviteter redusert med 4 mill. kroner.

I tillegg til dette er det en to måneders forsinkelse før omsetningsavgiften tilfaller omsetningsfondet for melk. For eksempel, omsetningsavgiften for januar vil normalt først komme inn på konto i mars.

Dette skaper en likviditetsutfordring med Tines forslag til omsetningsavgift. Direktoratet anslår at fondet, med oppdatert betalingsplan og en omsetningsavgift på 10 øre per liter, ikke vil kunne holde sine betalingsforpliktelser etter det reviderte budsjettforslaget. Når fondet ikke

vil kunne holde sine betalingsforpliktelser kommer an på hvordan man utformer en oppdatert betalingsplan. I desember vil fondet ha omtrent 37 mill. kroner i betalingsforpliktelser til Tine SA. Direktoratet gjorde i desember en KPI-justering av Omsetningsrådets vurdering av hva som var ønsket regnskapsmessig saldo, og endte på at fondets utgående størrelse bør være minst 69 mill. kroner. Fondets utgående saldo vil med en omsetningsavgift på 10 øre være omtrent 72 mill. kroner, som er innenfor omsetningsrådets vurdering.

Direktoratet har sett på hvor stor omsetningsavgiften må være for at fondet er likvid i desember måned, og har kommet frem til at det er et behov for en omsetningsavgift på 18 øre i 2. halvår 2026 (Alternativ 4 i tabell 1). Dette er en økning på 8 øre per liter. Direktoratet vurderer dette som høyt. Tabell 1 viser videre alternative omsetningsavgifter med utgående fondstørrelse og en forventet likviditet i desember.

Tradisjonelt sett mottar Landbruksdirektoratet brorparten av overproduksjonsavgiften i løpet av januar. Det forventes derfor at fondet vil kunne betale ev. utestående beløp i løpet av januar 2027.

En omsetningsavgift på 18 øre per liter fører til en annen problemstilling, som er at fondet vil ha en svært høy utgående saldo på omtrent 130 mill. kroner. Fondet vil da ha omtrent 60 mill. kroner mer på konto enn hva Omsetningsrådet har vurdert er nødvendig. Dette vil resultere i en lav omsetningsavgift i 2027, før man returnerer til en omsetningsavgift som i større grad reflekterer kostnadene i 2028. Direktoratet vurderer en slik «jojo-effekt» som uheldig.

Nåværende problemstilling har oppstått som følge av en betydelig reduksjon i forventet prisgevinst, som følger av at PGE blir redusert fra 1. juli 2026. Direktoratet antar at sannsynligheten for at PGE vil bli redusert i fremtiden er noe høyere enn når målprismodellen var aktiv. Når dette sammenfaller med en svært høy overproduksjonsavgift er det direktoratets oppfatning at man bør vurdere alternative muligheter for å unngå å sitte på et for stort fond i påfølgende år.

Forslag til omsetningsavgift

Landbruksdirektoratet viser til omsetningsfondet for melk sin regnskapsmessige størrelse, samt den ekstraordinære situasjonen med en kraftig redusert prisgevinst som sammenfaller med en svært høy overproduksjonsavgift.

Direktoratet har, på bakgrunn av ovennevnte, vurdert ulike satser for omsetningsavgift i 2. halvår 2026. Tabell 1 gir en oversikt over forventet utgående saldo, samt forventet likviditet i fondet i årets siste måned.

En økning på 18 øre per liter er etter direktoratets vurdering høyt og bør unngås dersom situasjonen kan håndteres på en annen måte. I alle andre alternativer vil fondet ikke være likvid i desember, og vil måtte utsette sine utbetalinger til Tines reguleringsaktiviteter. Tine skriver i sin søknad at de kan avvente innbetaling for løpende reguleringskostnader frem til det er likviditet på fondet. Utbetalinger til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og Landbruksdirektoratet vil følge opprinnelig utbetalingsplan.

Direktoratet viser til at Tine oppgir en usikkerhetsmargin på +/- 10 mill. kroner knyttet til overproduksjonsavgiften. Det er i tillegg usikkerhet knyttet til størrelsen på prisgevinsten, som historisk har vært krevende å estimere på dette tidspunktet av året. Med en omsetningsavgift på 10 øre per liter er fondets forventede utgående saldo om lag 72 mill. kroner, som kun ligger marginalt over direktoratets vurderte minimumsnivå på 69 mill. kroner. Direktoratet vurderer derfor at det er hensiktsmessig å legge inn en noe større sikkerhetsmargin for å redusere risikoen for at fondets utgående saldo blir lavere enn ønsket. Dette taler for en økning i omsetningsavgiften.

Direktoratet forventer at man ved å holde tilbake utbetalinger til Tine vil få en ekstrakostnad på rundt 1 mill. kroner i form av renter til Tine SA.

Direktoratet har som praksis å foreslå en omsetningsavgift som er høy nok til at fondet kan møte alle sine utbetalinger i løpet av året. Etter en faglig vurdering gjør direktoratet et unntak fra denne praksisen, og innstiller på en omsetningsavgift som innebærer at fondet ikke vil kunne holde alle sine betalingsforpliktelser før i starten av 2027.

Direktoratet innstiller på en omsetningsavgift på ku- og geitemelk på 12 øre per liter fra 1. juli 2026. Omsetningsfondet for melk vil holde tilbake utbetaling av løpende reguleringskostnader til Tine SA ved manglende likviditet. Dette vil bli utbetalt når omsetningsfondet mottar overproduksjonsavgiften, som normalt skjer i løpet av januar. Når fondet blir illikvid kommer an på ny utbetalingsplan, som Tine og Landbruksdirektoratet planlegger når omsetningsavgiften for 2. halvår er fastsatt.

Saksnr.: 055/26	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Korn - Forslag til maksimal omsetningsavgift kornåret 2026-2027	Saksnr.: 26/34582 - 2

Beskrivelse

Markedsregulator korn, Felleskjøpet Agri (FKA) har lagt fram forslag til maksimalsats for omsetningsavgift på norskprodusert korn, erter og oljefrø for kornåret 2026/2027 på 11,5 øre per kg. Styret i FKA har godkjent forslaget.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslaget fra FKA.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Felleskjøpet Agri av 12. Juni 2026.

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på korn, erter og oljefrø i kornåret 01.07.2026 til 30.06.2027 fastsettes til 11,5 øre per kg.

Korn - Forslag til maksimal omsetningsavgift kornåret 2026-2027

Innledning

FKA foreslår i brev av 12. juni 2026 maksimalsats for omsetningsavgift for korn for kornåret 2026/2027 på 11,5 øre per kg.

Forslaget er godkjent av styret i FKA den 12. juni 2026. Endelig sats for omsetningsavgift på korn for kornåret 2026/2027 fastsettes av Omsetningsrådet 20. august 2026.

Det foreligger per dags dato ingen avlingsprognose for kornåret 2026/2027. FKA påpeker at ved fastsetting av maksimalsats er det viktig å sikre et forsvarlig handlingsrom for fastsetting av endelig sats i august. De har derfor i sitt anslag tatt utgangspunkt i de kjente faktorene som påvirker kornavlingene, samt tatt høyde for de faktorene som påvirker mest, men som på nåværende tidspunkt er vanskelig å si noe om. Dette gjelder avling/daa og andel matkorn, som påvirkes av været i vekstsesongen og under innhøsting.

Kostnader og finansiering av markedsreguleringen (forslag!)

Totalarealet er forutsatt å øke med 1,2 prosent, og det er lagt til grunn en endring i fordelingen mellom kornartene på bakgrunn av solgt såkorn. Det indikerer en nedgang i areal sådd bygg og en økning i areal sådd hvete, rug og havre. Det er lagt til grunn et avlingsnivå som er 23 prosent høyere enn tiårssnittet.

FKA legger følgende forutsetninger og beregninger til grunn for forslaget til sats:

- Det er lagt inn overlagrede kvantum førkorn fra 2025-avlingen på 3 500 tonn.
- Det forutsettes et avlingsnivå pr. dekar som er tilnærmet 2022 -avlingen, som var den største avlingen de siste 5 årene, med nærmere 1,4 mill. tonn i salgsavling og ca. 50 mill. kroner i reguleringskostnader. Som grunnlag for avgiften er kjøp av korn, oljefrø og erter medregnet, og totalavlingen er satt til 1 432 000 tonn.
- Andel norsk mathvete av totalt forbruk er på bakgrunn av dette satt til 60 prosent.
- For rug og bygg og er det lagt til grunn full dekning av norsk vare til mat, og for havre 98 prosent.
- Som grunnlag for maksimalsats er det forutsatt en matkornandel i hvete og rug på henholdsvis 75 og 20 prosent.
- Forslaget til budsjett for maksimalsatsen legger til grunn at det overlages 50 000 tonn mathvete, til 610 kroner per tonn. Videre budsjetteres det med nedskrivning av 72 000 tonn matkorn til før til kr 1 220 per tonn. Samlet kostnad for markedsreguleringstiltak blir etter dette 118 340 000 kroner.
- Av den samlede matkornavlingen er det forutsatt at følgende mengder kan gå inn i matproduksjonen: 157 000 tonn hvete, 5 400 tonn rug, 40 100 tonn havre og 2 700 tonn bygg, samlet 205 000 tonn norsk matkorn.
- Forbruket av kraftfôr er prognosert til 2,05 mill. tonn, det er videre forutsatt at 72,0 prosent av kraftfôret er karbohydratråvarer. Inklusive oljefrø og åkerbønner gir dette rom for 1 219 200 tonn norsk korn i kraftfôret. Beregningen tar utgangspunkt i «Minstebehov» slik det framgår av oppdatert versjon av «Rom for norsk korn», rapport utarbeidet av Norske Felleskjøp 9. oktober 2017.
- Anslått produksjon av korn, i tillegg til overlagret korn og korrigert for svinn, gir i et overskudd av norsk mathvete på 137 000 tonn og et underskudd av norsk førkorn på 138 700 tonn.

- Det er lagt inn en vurdering om at det skal tilføres 15 000 tonn norsk korn til beredskapslagring.
- Kostnader over omsetningsavgiften til administrasjon, prognoser, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er basert på vedtatt budsjett for 2. halvår 2026 med estimat for 1. halvår 2027. FKAs administrasjonskostnader er anslått med utgangspunkt i regnskap for 2025. Samlet utgjør dette 37,8 mill. kroner.
- Renteinntektene er prognosert til 5,22 mill. kroner.
- Et stort overskudd av bygg høsten 2025 utløste at det ble iverksatt tiltak finansiert over omsetningsavgiften. Reguleringskostnader knyttet til dette tiltaket er estimert til 48,9 millioner, gitt et forbruk på 698 900 tonn. Av disse er 24,62 millioner utbetalt i første halvår 2026. Det resterende vil utbetales i andre halvår 2026.
- Det legges til grunn at fondet skal ha en utgående balanse etter at kostnader for sesongen 2026/2027 er dekket, på 25,0 mill. kroner.

Ovenstående forutsetninger gir et beregnet behov for avgift på kr 0,115 per kg.

Tallene sammenstilles som følger:

	Matkorn	Fôrkorn	Totalt
Innkjøp av korn, ekskl. oljefrø og erter (tonn)	345 000	1 087 000	1 432 000
Overlagret korn som ekstra tilgang i sesongen (tonn)	-	3 500	3 500
I alt, ekskl. oljefrø og erter	345 000	1 090 500	1 435 500
Forbruk av norske råvarer til mat			
Hvete	157 000		
Rug	5 400		
Bygg	2 700		
Havre	40 100		
Sum forbruk mat (i hele tusen tonn)	205 000		
Forbruk av karbohydratråvarer til fôr:			
2 049 000 x 72 %	1 475 300		
- Kli o.a.	-53 000		
Sum behov karbo eks. kli	1 422 300		
Rom for norsk fôrkorn, erter, oljefrø og åkerbønner (korr. Minstebehov)		1 219 200	
Svinn	-3 000	-10 000	
Overskudd /underskudd (-) inklusive lagre	137 000	-138 700	
Andel norsk mathvete			
	75 %		
Andel norsk matrug			
	20 %		

Budsjett markedsregulering 2026/2027, kroner

Omdisponering, 72 000 tonn à kroner 1220 kr/tonn	87 840 000
Overlagring, 50 000 tonn à kroner 610 kr/tonn	30 500 000
Andre tiltak 2026/2027	-
Adm. Omsetningsrådet	1 800 000
Adm.og prognoser FKA	7 759 000
Faglige tiltak og opplysningsarbeid	28 257 000
Markedsreguleringskostnader	156 156 000
Tilpasning av fondet til 25. mill kroner	13 950 000
Renteinntekter i fondet	-5 215 000
Sum kostnader	164 891 000

Salgsavling inkl. proteinvekster, tonn	1 434 000
Reguleringskostnader øre/kg	11,5

Landbruksdirektoratets vurderinger

FKA har lagt forutsetninger til grunn ved beregning av forslag til maksimalsats for omsetningsavgift for korn, oljevekster og erter i 2026/2027, som tar høyde for en situasjon som kan gi maksimale kostnader til avsetningstiltak for norsk korn. Prognosen er i all hovedsak basert på historiske tall samt informasjon om såkornomsetningen. Det ligger alltid en usikkerhetsfaktor i fordelingen mellom høst- og vårhvete. Dette, samt værrets påvirkning på kvaliteten, kan gi lavere mathveteandel og påvirke klasse-fordelingen.

Det er anslått et overskudd av matkorn på 137 000 tonn, og et underskudd på fôrkorn på 138 700 tonn.

De siste fem årene er medianverdien på matandel hvete og rug henholdsvis 60 og 33 prosent. Variasjonen de siste 10 årene er fra 31 til 77 prosent for hvete og fra 12 til 59 prosent for rug.

I rapporten Rom for bruk av norsk korn, er det forutsatt at det i et normalår vil være anvendelse for fôrhvete tilsvarende 250 000 tonn i alternativet «robust importbehov», i beregningen har FKA lagt til grunn et minstebehov. Historisk har det ikke forekommet overproduksjon av fôrhvete.

Grunnet gjentakende utfordringer rundt lagerkapasitet, har FKA benyttet et lavere kvantum norsk korn enn oppsettet for «robust importbehov» i «Rom for norsk korn» tilsier. Landbruksdirektoratet vil bemerke at utredningen og konklusjonen i rapporten Rom for bruk av norsk korn er et viktig grunnlag for FKAs prognosering og derigjennom også grunnlaget for fastsetting av importkvoter.

FKA legger til grunn at matmelindustrien maksimalt kan benytte 205 000 tonn norsk matkorn, derav 157 000 tonn mathvete. Forbruket av norsk mathvete påvirkes av fordelingen mellom proteinklassene i hvete. Men som det er påpekt over er det stor usikkerhet knyttet til prognosegrunnlaget på nåværende tidspunkt, og hensikten er derfor å sikre et forsvarlig handlingsrom innenfor den maksavgiften som blir fastsatt.

Andel norsk mathvete av totalt forbruk av norsk og importert mathvete er satt på nivå med gjennomsnittlig oppnådd andel de siste ti årene. Dette gir en andel på ca. 60 prosent norsk hvete i matmelet for sesongen 2026/2027. Det understrekes at dette er forutsetninger basert på historikk, samt en optimal klassefordeling. Kvantum og tiltak avhenger av kvalitet.

Gitt de forutsetningene markedsregulator har satt, tilsier erfaringer fra tidligere år at det vil bli behov for overlagring. Kvantaene som er lagt til grunn for omdisponering og overlagring er henholdsvis ca. 20 000 tonn høyere og tilnærmet likt med høyeste kvantum for samme tiltak de siste ti årene.

Det skal bygges opp 15 000 tonn mathvete til beredskap mot slutten av 2026 med kjøpsdato senest 30. november. Dersom prognosene tilsier et overskudd av norsk mathvete, vil denne gis prioritet til årets oppbygging før importert vare. Importkvoten øremerket beredskapslagringen vil i tilfelle bli helt eller delvis avkortet.

Landbruksdirektoratets oppgaver over salg av kraftfôr i 2025 viser 2 028 124 tonn, som er en økning på ca. 53 000 tonn sammenliknet med 2024. Statistikk for 1. kvartal 2026 viser en økning på ca. 22 000 tonn sammenliknet med 1. kvartal 2025. Landbruksdirektoratet er enig i at en økning i foreslåtte størrelsesorden kan være realistisk. Statistikken for andre kvartal 2026 vil være offisiell før endelig omsetningsavgift fastsettes i august, og kan da danne grunnlag for å vurdere denne forutsetningen bedre.

FKA legger til grunn at fondet ved utgangen av sesongen skal være på 25 mill. kroner. Per 1. januar 2026 var fondet på 43,7 mill. kroner, og 1. juli 2026 vil det, etter FKAs beregninger, være på ca. 25 mill. kroner. Dette er i overensstemmelse med Landbruksdirektoratets beregninger.

FKA har med bakgrunn i de forutsetningene som framgår over, beregnet maksimalavgiften til 11,5 øre per kg, og innstiller på 11,5 øre per kg.

Maksimalsats for omsetningsavgift på korn har siden sesongen 2017/2018 variert fra 2,5 til 8,0 øre per kg, med 7,5 øre per kg i inneværende sesong.

Maksimalsats for omsetningsavgift gjelder for kornåret 2026/2027.

Landbruksdirektoratet har ingen ytterligere kommentarer til beregningen av maksimal omsetningsavgift eller til forutsetningene som er lagt til grunn for denne, og anbefaler at forslag til maksimalsats på 11,5 øre per kg anbefales for Landbruks- og matdepartementet.

Saksnr.: 056/26	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Alle - Jordbruksoppgjøret 2026 - saker som vedrører Omsetningsrådet	Saksnr.: 26/34724 - 1

Beskrivelse

Jordbruksoppgjøret omfatter flere saker som direkte eller indirekte berører Omsetningsrådets forvaltningsområder. I denne saken gir Landbruksdirektoratet en kort oppsummering av disse.

Hjemmel**Forutsetninger****Vedlegg****Forslag til vedtak**

Informasjonen om saker fra jordbruksoppgjøret 2026 som berører Omsetningsrådets forvaltningsområde tas til etterretning.

Alle - Jordbruksoppgjøret 2026 - saker som vedrører Omsetningsrådet

Jordbruksoppgjøret 2026 omfatter flere saker som direkte eller indirekte vedrører Omsetningsrådets forvaltningsområde. I det følgende har direktoratet oppsummert disse. Gjennomgangen bygger på Prop. 98 S (2025–2026) - Endringer i statsbudsjettet 2026 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2026).

Fra Prop. 98 S (2025–2026) gjengis følgende:

7.4.2 Markedsutvikling innen økologisk mat og drikke

«Stiftelsen Norsk Mat har ansvaret for å arbeide med forbrukerrettet informasjon om økologisk mat. Zynk AS evaluerte arbeidet til jordbruksoppgjøret 2026. Evaluatoren fant at Stiftelsen Norsk Mat jobber effektivt innenfor de rammene som er gitt, og anbefalte at ansvaret fortsatt skal ligge hos Stiftelsen Norsk Mat. Evaluatoren ga også anbefalinger knyttet til intern styring og organisering av arbeidet.

Partene er enige om at anbefalingene fra evalueringen tas med inn i det videre arbeidet. Stiftelsen Norsk Mat skal fortsatt ha ansvar for arbeidet med forbrukerrettet informasjon om økologisk mat. Partene er enige om at Stiftelsen Norsk Mat får ansvar for oppfølging av evalueringen i dialog med LMD og Landbruksdirektoratet.

Partene er enige om å videreføre avsetningen til Stiftelsen Norsk Mat sitt arbeid med forbrukerrettet informasjon om økologisk mat for 2027. Forbrukerrettet informasjon om norske, økologiske grøntprodukter vektlegges. Omsetningsrådet oppfordres til fortsatt å delta i spleiselaget med avtalepartene om den forbrukerrettede informasjonsvirksomheten.»

7.5.4 Tiltak for økt tilgang hvete til mat og fôr

«Klassifisering av mathvete

(...) Partene er enige om arbeidet med nytt felles bransjenøytralt klassifiseringssystem for hvete skal være klart for å tas i bruk fra kornsesongen 2027/2028. Systemet bygger på hovedtrekkene i forslaget fra matkornpartnerskapet. Partene er enige om at kravet til falltall skal økes til 225 sekunder fra og med kornsesongen 2027/2028. For å oppnå målene om 90 prosent norsk hvete i matmelet må falltallet økes ytterligere mot 250 sekunder, på sikt.

Utvikling og drift av klassifiseringssystemet kan finansieres av omsetningsavgift. I det nye klassifiseringssystemet ligger det an til reduserte krav til proteinmengde i noen klasser. Dette gir lavere risiko for at hveten ikke blir klassifisert til fôr og potensielt lavere krav til gjødsling. Summen av endringer, med falltallsøkning til 225 sekunder indikerer likevel en beregnet negativ effekt i prisuttak for kornproduksjon på 3,7 mill. kroner per år. Den betydelige økningen i målpris på hvete i årets oppgjør inkluderer en teknisk justering som kompenserer for dette forholdet.

Risikoreduserende tiltak ved produksjon av hvete

(...) Økt krav til falltall vil isolert sett øke risikoen i dyrking av hvete. (...) Partene er enige om at det er behov for å utrede risikoreduserende tiltak ved produksjon av hvete til mat, før en ytterligere økning av falltallet fra 225 sekunder, når falltallet noe fram i tid skal heves. Utredningen skal beskrive en ordning med forhøyet prisnedskrivning av hvete som holder kvalitetskravene til mathvete, men som blir klassifisert som fôr på grunn av falltall over 225 sekunder, men under et nytt krav. Utredningen skal særlig vurdere i hvilken grad en slik prisnedskrivning vil forstyrre markedsaktørenes prising av fôrhvete etter fôrverdi.

Overskudd av hvete til mat defineres ikke som overskudd

Partene er enige om at det ved sterk satsing på hvete vil være behov for å benytte midler fra omsetningsavgiften for korn til å overlagre mathvete til senere sesonger, eller å omdisponere til fôr oftere enn i perioden vi har bak oss.

Overskudd av mathvete som kan overlagres eller omdisponeres til fôr, skal ikke defineres som markedsoverskudd/overskudd, jf. vilkårslista for inntektsopptrapping.

Presiseringen medfører ingen endringer i Omsetningsrådets ansvar eller markedsregulators rettigheter og plikter.»

Markedstiltak i grøntsektoren

Kollektivt dekt omsetningsavgift for grøntsektoren bevilges på underpost 70.11 «Tilskudd markedstiltak grøntsektoren» i statsbudsjettet. Bevilgningen har en ramme på 48,65 mill. kroner i 2027. Økningen fra 2026 til 2027, 3,75 mill. kroner, skal fordeles på følgende måte:

Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS)	0,75 mill. kroner
Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG)	0,95 mill. kroner
Fagforum Potet	0,05 mill. kroner
Opplysningsvirksomhet honning	0,50 mill. kroner
Helsetjeneste for bier	1,50 mill. kroner
Totalt	3,75 mill. kroner

7.6 Frukt, bær, grønnsaker og poteter

«(...) Videre er partene enige om at det avsettes 750 000 kroner til Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) sitt arbeid med kostnadsindekser. GPS kan søke Omsetningsrådet om disse midlene.»

7.6.1 Opplysningskontoret for frukt og grønt

«Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) har som formål å stimulere til økt forbruk av frukt, bær, grønnsaker og potet. Opplysningskontoret finansieres i hovedsak av midler over jordbruksavtalen, i tillegg til støtte fra Helsedirektoratet til skolefruktprosjektet. Med bakgrunn i OFGs viktige rolle i arbeidet med å fremme forbruk av norsk frukt, grønt, bær og potet, er avtalepartene enige om at bevilgningen til OFG økes til 0,95 mill. kroner i 2027. Det forutsettes at OFG jobber videre med Dialog- og innsiktsdashboardet innenfor bevilgningen.»

7.6.4 Potet

«Partene er enige om å øke bevilgningen til Fagforum potet med 50 000 kroner for 2027. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom NIBIO, Norsk Landbruksrådgiving og store deler av potetbransjen, som skal være et effektivt og samlenende kontaktledd for all potetfaglig aktivitet i Norge. Målsettingen er å bidra til økt verdiskaping for norske poteter, gjennom økt ressursutnyttelse innen forskning, utvikling og rådgivning.»

7.8.5 Geit

«(...) Partene er enige om at virkemidlene over jordbruksavtalen ikke bør stimulere til en ytterligere vekst i ammegeitbestanden med dagens markedssituasjon for kjøtt. Partene er videre enige om at produsenter utenfor satsingsområdet for geitemelk skal tilbys en utkjøpsordning finansiert med omsetningsavgiftsmidler.»

7.8.6 Birøkt

«Merkenøytral opplysningsvirksomhet

Ved jordbruksoppgjøret 2023 ble det innført en merkenøytral opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Partene er enige om å øke avsetningen til ordningen med 0,5 mill. kroner, til 2 mill. kroner.

Helsetjeneste for birøkten

Honningbier utgjør en sentral del av norsk landbruk gjennom pollinering og honningproduksjon, men næringen står overfor økende helseutfordringer som følge av etablerte sykdommer og parasitter, økende vintertap samt økt risiko for introduksjon av nye skadegjørere som følge av blant annet klimaendringer og internasjonal handel. Risikoen for smittespredning er høy fordi biene flyr fritt og næringsstrukturen er preget av en blanding av hobby- og næringsbirøkt.

Det jobbes i dag aktivt med avl for mer sykdomsresistens i næringen. Partene er enige om at en helsetjeneste for birøkt vil bidra til at meldepliktige sykdommer oppdages tidlig, vil styrke det forebyggende helsearbeidet, redusere risikoen for større sykdomsutbrudd og vil ivareta dagens gode helsestatus i norsk birøkt. Partene er derfor enige om at Norges Birøkterlag får 1,5 mill. kroner per år i tre år over jordbruksavtalen til et prosjekt for å utvikle en helsetjeneste. I prosjektet bør også økt kompetanse, bedre rådgiving og mer systematisk overvåking og beredskap vektlegges.»

Landbruks- og matdepartementet har informert direktoratet om at prosjektet skal forvaltes av Omsetningsrådet.

7.7 Melk

«(...) For geitemelk har etterspørselen over tid vært svakt fallende. For 2026 ble det fra industrien meldt om økende behov og forholdstallet for geitemelk ble økt til 1,00. Partene er enige om å legge opp til å styrke produsentmiljøet for geitemelkproduksjon ved å legge til rette for nyetablering av geitemelkproduksjon langs etablerte henteruter. Etablering skal skje innenfor ordinær kvote, og under forutsetning av dokumentert behov fra meieri. Landbruksdirektoratet skal utarbeide retningslinjer for dette. (...)»

7.7.1 Kvoteordningen for melk – rekrutteringskvote Troms og Finnmark

«Formålet med kvoteordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsettinger Stortinget har fastsatt, herunder distriktsprofil og variert bruksstruktur. I jordbruksoppgjøret 2025 var partene enige om å sette av 4 mill. liter kumelkkvote til en ordning med rekrutteringskvote til 1 krone per liter i Troms og Finnmark. Søknadsfristen for ordningen var 1. mai, og totalt 15 personer søkte om å få kjøpe 4,6 mill. liter kvote.

Partene er enige om at ordningen videreføres også i 2027. Kvoten inndras fra den ordinære omsetningsrunden. Som følge av usikkerheten knyttet til mengde solgt kvote i 2026, avsettes det inntil 2 mill. liter til ordningen.»

7.10.3.4 Helsetjeneste for geit

«Partene er enige om at Helsetjenesten for geit i sin helhet finansieres over jordbruksavtalen, dvs. at midler fra omsetningsavgiften ikke lenger skal inngå som en del av

finansieringen. Bevilgningen til ordningen økes som en følge av dette med 1,4 mill. kroner til 2,8 mill. kroner.»

Målpriser

Jordbruksoppgjøret 2026 gav følgende endringer i målpriser fra 1. juli 2026:

Produkt	Målpris 2025/2026 kroner per kg	Endring
Poteter	7,51	0,35
Grønnsaker og frukt		5,0 %
Norsk matkorn	5,37	0,33

Saksnr.: 057/26	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 22.06.2026	Tittel: Alle – Fordelingsnøkkel for omsetningsavgiftsfinansiering av Nyt Norge og forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk	Saksnr.: 26/35935 - 1

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet legger frem en revidert nøkkel for fordeling av kostnader til finansiering av merkeordningen Nyt Norge og forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Direktoratet anbefaler at nøkkelen skal gjelde fra og med 2027.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror §11 og retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til vedtak

1. Midler fra omsetningsavgiftene til Stiftelsen Norsk Mats markedsføring Nyt Norge og til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk, fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	28 %
Melk (ku og geit)	33 %
Egg	5 %
Fjørfekjøtt	9 %
Frukt, grønt og potet	22 %
Matkorn	3 %

2. Fordelingsnøkkelens gjøres gjeldende fra 2027.

Alle – Fordelingsnøkkel for omsetningsavgiftsfinansiering av Nyt Norge og forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk

Bakgrunn

Stiftelsen Norsk Mats arbeid med markedsføringen av merkeordningen Nyt Norge og forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk finansieres blant annet av midler fra omsetningsavgiftene. Kostnadene fordeles mellom de ulike fondene etter en fordelingsnøkkel.

Fordelingsnøkkelen ble sist oppdatert i møtet i Omsetningsrådet 10. november 2025 (sak 80/25). I møtet oppfordret rådet sekretariatet til å revidere fordelingsnøkkelen jevnlig. Landbruksdirektoratet foreslår at fordelingsnøkkelen revideres årlig.

Finansiering av merkeordningen Nyt Norge

Stiftelsen Norsk Mat administrerer og markedsfører, på oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet, merkeordningen Nyt Norge. Markedsføringen av merket finansieres i dag av innbetalt avgift fra bedriftene som benytter Nyt Norge-merket, midler fra omsetningsavgiftene og midler fra dagligvarekjedene. Kostnader til administrasjon av merket finansieres av midler over jordbruksavtalen.

For inneværende år har Omsetningsrådet bevilget 7 282 000 kroner til markedsføring av Nyt Norge (sak 100/25 i møtet 8. desember 2025).

Finansiering av forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk

Stiftelsen Norsk Mat har også fått i ansvar å systematisere og tilgjengeliggjøre fakta og dokumentasjon om økologisk mat og jordbruk. Arbeidet finansieres av midler fra omsetningsavgiftene og av midler som bevilges over jordbruksavtalen.

For inneværende år har Omsetningsrådet bevilget 2 650 000 kroner til arbeidet med økologisk mat (sak 100/25 i møtet 8. desember 2025).

Gjeldende fordelingsnøkkel

Fordelingen av kostnader finansiert av omsetningsavgiftene til markedsføringen av Nyt Norge og til opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk fordeles mellom sektorene etter en bestemt nøkkel. Nøkkelen tar utgangspunkt i førstehandsverdien av omsetningen i de ulike sektorene med Budsjettnemda for jordbruket som kilde. For kornsektoren er det kun matkornet som er tatt inn i fordelingen. Direktoratet anslår at verdien av matkornet utgjør ca. 25 prosent av kornets totale førstehandsverdi.

Fordelingsnøkkelen som gjelder for 2026 ble vedtatt på møtet i Omsetningsrådet 10. november 2025 (sak 80/25).

Førstehåndsverdien av omsetningen i ulike varegrupper i 2024, samt hvor stor andel dette utgjorde per varegruppe

Sektor	Førstehåndsverdi ¹⁾ , mill. kroner	Prosent- andel
Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	11 034	29 %
Melk (ku og geit)	11 860	31 %
Egg	1 685	5 %
Fjørfekjøtt	3 548	9 %
Frukt, grønt og potet	8 996	23 %
Matkorn ²⁾	1 256	3 %
Totalt	38 379	100 %

¹⁾ Totalkalkylen for jordbruket. Jordbrukets totalregnskap 2023 og 2024, budsjett 2025, avgitt i juni 2025. Budsjettnemda for jordbruket

²⁾ Førstehåndsverdien av matkornet er antatt å utgjøre 25 prosent av den totale verdien av kornet

Fordelingsnøkkel med oppdatert tallgrunnlag

I årets revidering av fordelingsnøgkelen har direktoratet tatt utgangspunkt i verdien av førstehåndsomsetningen i de ulike produktgruppene med utgangspunkt i regnskapstall fra 2025. Direktoratet har benyttet Totalkalkylen for aktive jordbruksbedrifter, avgitt 16. april 2026, som kilde.

Førstehåndsverdien av omsetningen i ulike varegrupper i 2025, samt hvor stor andel dette utgjorde per varegruppe

Sektor	Førstehåndsverdi ¹⁾ , mill. kroner	Prosent- andel
Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	11 269	28 %
Melk (ku og geit)	13 336	33 %
Egg	1 941	5 %
Fjørfekjøtt	3 660	9 %
Frukt, grønt og potet	8 552	22 %
Matkorn ²⁾	1 274	3 %
Totalt	40 032	100 %

¹⁾ Totalkalkylen for aktive jordbruksbedrifter. Regnskap for 2024 og 2025, budsjett 2026, avgitt 16. april 2026. Budsjettnemda for jordbruket

²⁾ Førstehåndsverdien av matkornet er antatt å utgjøre 25 prosent av den totale verdien av kornet

Med oppdatert tallgrunnlag endrer forholdstallene seg noe i flere av sektorene. Verdien av førstehåndsomsetningen av kjøtt og frukt og grønt utgjorde en mindre andel av den totale omsetningen i 2025 sammenlignet med 2024. Melk utgjorde en større andel. Egg, fjørfekjøtt og matkorn var noenlunde uendret.

Fordeling av kostnader på fondene

Tabellen under viser fordelingen av totale kostnader til markedsføring av Nyt Norge og opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk, på de ulike fondene. I tabellen har vi tatt utgangspunkt i vedtatte budsjett for 2026 (7 282 000 kroner til Nyt Norge og 2 650 000 kroner til økologisk = totalt 9 932 000 kroner).

Samlede kostnader for Nyt Norge og opplysningsvirksomhet for økologisk mat med utgangspunkt i vedtatt budsjett for 2026. Fordeling av kostnader med gjeldende nøkkel (til venstre) og med forslag til ny nøkkel (til høyre), samt differansene mellom disse i kroner og i prosentpoeng

Sektor	Totalkostnad Nyt Norge og økologisk	Totalkostnad Nyt Norge og økologisk	Differanse, kroner	Differanse, prosent- poeng
	Gjeldende nøkkel	Revidert nøkkel		
Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	2 880 280	2 780 960	- 99 320	-1 %
Melk (ku og geit)	3 078 920	3 277 560	198 640	2 %
Egg	496 600	496 600	-	0 %
Fjørfekjøtt	893 880	893 880	-	0 %
Frukt, grønt og potet	2 284 360	2 185 040	- 99 320	-1 %
Matkorn	297 960	297 960	-	0 %
Totalt	9 932 000	9 932 000	-	

Med revidert fordelingsnøkkel vil fondene for kjøtt og frukt og grønt belastes mindre enn i inneværende år. Fondet for melk vil derimot bli belastet mer. Øvrige fond vil få lik belastning.

Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådet bevilger årlig midler til markedsføringen av Nyt Norge og til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Midlene fordeles på de ulike fondene etter en fordelingsnøkkel. Nøkkelen tar utgangspunkt i førstehåndsverdien i de ulike sektorene med Budsjettnemdas totalalkyle som kilde.

Nøkkelen ble sist endret i november 2025. I forbindelse med endringen anbefalte Omsetningsrådet at Landbruksdirektoratet jevnlig reviderer nøkkelen. Direktoratet foreslår å revidere nøkkelen årlig.

Direktoratet har i denne saken oppdatert tallene som ligger til grunn for fordelingsnøkkelen med de nyeste regnskapstallene fra Budsjettnemda i jordbruket. Med oppdatert tallgrunnlag vil belastningen på fondet for kjøtt og fondet for frukt og grønt bli mindre, mens belastningen på fondet for melk vil bli større. Belastningen på øvrige fond vil forbli uendret.

Landbruksdirektoratet anbefaler at den reviderte fordelingsnøkkelen gjøres gjeldende fra og med 2027.